

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 SZERDA március 24.

82. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foucière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lalbach-palota)

A névvegyelemzés

Pribicsevics a szuboticei banketten és a topolai gyűlésen is megismételte azt, amit a nemzetgyűlésen a névvegyelemzési rendelet megokolásul előadott. Eszerint a rendelet kibocsátásával nem az volt a célja, hogy magyar családokat elszereztesen, hanem az, hogy az utóbbi évszázad alatt elmagyarosodott szerb családokat visszahódítsa a szlávok számára. Minden fajtisza magyar maradjon meg nemzetiségében, de aki valamikor szerb volt, annak eredeti szláv mivoltát elő kell bányászni a ráakódott rétegek alól. Ez lett volna a motivuma annak az ominózus közoktatásügyi intézkedésnek, amelyről az utóbbi években annyi szó esett.

Az a nemzeti intenció azonban, amelyre Pribicsevics igazolásul hivatkozik, a természeténél fogva a fajvédelem jogbizonytalanságot termő ingoványára vezet. A tudományra tartozik, hogy a fajok származását, véralakát, atavisztikus jellegzetességeit és azoknak a fajkeveredés folytán beállott módosulásait görcsövi vizsgálatnak vesse alá. A gyakorlati életben az egyének faji hovatarozását nem a vér összetételének analízise, vagy a pedigre adatainak mérlegelése, hanem az anyanyelv, a kultúra és a világszemlélet alapján határozzuk meg. A név tekintetben sokkal kevésbé jöhet figyelembe, mint a haj, a bőr színe, az orr hajlása vagy a száj metszése. A faji teória pépaszemes tudósai bizonyára fel tudják fedezni a fajkereszteződés nyomait a testalkat, temperamentum és lelki habitus különböző sajátosságaiiban, de egy-egy ilyen nyom, amely esetleg egy idegen faj hatásaként átöröklődött a szervezetbe, nem ad jogcímet arra, hogy rá való utalással valakinek már megállapított faji jellegét kétségbevonjuk. A név még csak nem is feltétlenül genealógiai adalék, mert lehet tetszés szerint felvett és vagyoni jogi vagy egyéb körülmények folytán elcserélt családi megjelölés is, amely ennél fogva a nemzetiségi minősítésnek nem szerepelhet ellenbizonyítékul az anyanyelv és kultúra adottságával szemben.

A névvegyelemzési rendszer jogellenességét nem enyhíti az a történelmi perspektíva, amelybe azt Pribicsevics helyezi. Ha Grol, Wilder, Krizman, Neudorfer szláv fajiságát nem érinti az őseiktől kapott német név, akkor nem szabad elvitatni az anyanyelv jogát azoktól a magyaroktól sem, akiknek szláv hangzású családnevük van. A biológiai fajiságtól, amely számtalan apró tényező ellenőrizhetően módon kialakult

vegyülete, meg kell különböztetni a politikai értelemben vett nemzetiséget, amelynek az anyanyelv, a kultúra, a neveltetés, a hagyományok a kritériumai. Mért ne lehetne testestől-leikestől magyar az, akinek nagyapja egy szót sem tudott magyarul, vagy fanatikus szerb az, akinek őse messze földről vándorolt be Szerbiába? A nemzetiség, akárcsak a vallás, lelkiismereti kérdés, amelynek megoldása a legszuverénabb egyéni jog, sőt a nemzetiség immánensebb a vallásnál, mert levetkőzhetetlen. Aki magyarrá lett, az sem rendeletre, sem önkéntes

elhatározással nem formálódhat át más nemzetiségre.

Pribicsevics kijelenti, hogy egy magyart sem akar elszerezíteni, mert hiszen a nemzetiség nem ruha, ami bármikor lehúzható az emberről. Másfelől azonban védelmébe veszi és történelmi előzményekből származtatja le a névvegyelemzést, amellyel az alsófokú tanügyi hatóságok minden idegenszerű magyar tanulót elütnek az anyanyelvhez való jogától. Radics István viszont kikel a névvegyelemzésben rejlő jogtalanság ellen és annak az álláspontjának ad kifejezést, hogy a

tanulók nemzetiségét csak a szülők állapíthatják meg, de azért nagy ellenfelének iskolapolitikájához valóságban a világért sem nyúl hozzá.

Örülünk-e a pártok nyilatkozataiból a magyarság felé áradó barátságos hangulatnak, ha az nem sűrűsödik a bajokat orvosló tettekbe? Cáfoljuk-e továbbra is az érveket, amelyekkel a hibákat körül akarják bástyázni, ha magának a tényleges közoktatásügyi miniszternek hatásos argumentációját sem követi a névvegyelemzési anomáliák kiküszöbölése?

A német szociáldemokraták támogatják a kormány népszövetségi politikáját

A párt hozzájárul a kormánykoalíció bizalmi javaslatához

Berlinből jelentik: A *Vorwärts* azt írja, hogy a német szociáldemokrata párt elhatározta, hogy hozzájárul a kormánykoalíció bizalmi javaslatához, mely helyesli a kormánynak Genf-

ben tanúsított magatartását. A határozat, mely általában nagy fel-tűnést keltett, azt jelenti, hogy a szociáldemokraták támogatják Luther és Stresemann népszövetségi politikáját.

A szociáldemokraták állásfoglalása biztosítja a többséget a birodalmi kormánynak, melyet ezek után semmi veszély nem fenyeget a birodalmi gyűlésen a bizalmi szavazat tekintetében.

Benes lemond képviselői mandátumáról

Csak így maradhat külügyminiszter a hivatalnok-kormányban

Prágából jelentik: A nemzeti szocialisták pártlapja közli, hogy Benes külügyminiszter lemondott mandátumáról. Az új hivatalnokminisztériumban ugyanis ő az egyetlen pártpolitikus és csak neki van képviselői mandátuma, tehát az az alternatíva állott elő, hogy az alkotmány értelmében

vagy megszűnik képviselő lenni, vagy miniszteri tárcáját áldozza fel.

Benes az első napokban nem is gondolt arra, hogy válasszon a két eshetőség között, a miniszteri tárcát is meg akarta tartani és a képviselői mandátumot is, ami a koalíciós pártok, de különösen a nemzeti szocialisták kebelében

rossz vért szült mire a külügyminiszter értesítette a képviselőház elnökségét, hogy mandátumáról lemond. A lap értesülésével szemben hivatalos helyen kijelentették, hogy Benes még nem döntött, vajjon a miniszteri tárcát tartja-e meg, vagy a képviselői mandátumot.

A pénzügyminiszter nem hajlandó több engedményt tenni a vajdasági radikálisoknak

Az adóügyben már csak az új törvény hozhat könnyítéseket

Beogradból jelentik: A vajdasági radikálisok, mint a *Bácsme-gyei Napló* jelentette, követelték a radikális klub ülésének mielőbbi összehívását. A klubülést hétfő délelőttre hirdették, de az váratlanul elmaradt.

Sztankovics Szvetisláv bánati képviselő mindazonáltal tárgyalásokat folytatott Sztójadinovics pénzügyminiszterrel, aki a vajdasági képviselők amandmanjával szemben meglehetősen elutasító álláspontra helyezkedett. Az igazságügyi követelések közül a pénzügyminiszter hozzájárult, hogy a noviszadi táblától a kúriához áttett hatáskört visszaadják a táblá-

nak, viszont a táblai bírák szá-mának felemelését a költségvetésre való hivatkozással megtagadta. Az ármentesítő társulatok dotációja tekintetében a miniszter arra az álláspontra helyezkedett, hogy egyelőre elégedjenek meg az előirányzott három millióval.

Az adókönyvitésekre vonatkozóan a pénzügyminiszter kijelentette, hogy elment az engedékenység végső határáig és most már kéri a képviselőket, hogy várják meg az adóegységítésről szóló törvényt. A vajdasági radikális képviselők viszont azt hangoztatják, hogy már decemberre ígérte a kormány az

adótörvény betervezését, az azonban még mindig nem történt meg, bár Pasics miniszterelnök külön is megnyugtatta a vajdaságiakat. Ez a halogatás arra az aggodalomra ad okot, hogy

a Vajdaság mezőgazdasága és egész gazdasági élete tönkremegy.

A pénzügyminiszterrel folytatott megbeszéléséről Sztankovics referált Zsivkovics Ljubának, a radikális klub elnökének is, aki behatóan érdeklődik a Vajdaság problémái iránt. Kijelentette, hogy tárgyalni fog a pénzügyminiszterrel és igyekezni fog áthidalni az ellentéteket.

Az agrárreform megfosztotta kenyerüktől a magyar és német földmivesteket

Mózer János beszéde az agrárreform-vitában

Beogradból jelentik: A parlament keddi délelőtti folytatása az agrárreform-tárca költségvetésének részletes vitáját. Az első szónok Krizman független demokrata volt, aki közel egy órási beszédben bírálta a kormány agrárpolitikáját.

— A kormány agrárpolitikája — mondotta Krizman — semmi javulást nem hozott. A dobrovoljacoknak ma is későbbig menő harcot kell folytatni a földbirtokosokkal, akik

minden eszközzel igyekeznek megakadályozni az agrárreform végrehajtását.

Az agrárminiszter nagyon téved, ha azt hiszi, hogy az agrárrevízióval meg tudja szüntetni a jelenlegi anomáliákat. A megoldás csak úgy lehetséges, ha

az összes nagybirtokosokat felosztják és a földigényüket becsülöttesen kielégítik.

Az új rendszer, amit bevezettek, csupán arra jó, hogy a zavart még jobban növelje és a bajokat megkétszerezze. A kormány tanulhatna a szomszéd országoktól, elsősorban Bulgáriától és Csehszlovákiától, ahol a földreformot sokkal természetesebben és radikálisabban hajtották végre. Nálunk még arra sincs gondolja az agrárreform miniszternek, hogy földet juttasson azoknak, akik arra minden tekintetben igényt tarthatnak. De állandóan napirenden tartja a panaszt, hogy a dobrovoljacok nem művelik meg a nekik kiosztott földeket, elcseljei azonban, hogy arról elsősorban a kormány tehet, mely

csak földet adott nekik és nem látta el őket a szükséges eszközökkel.

Krizman után Setyevov Szlávko szólalt föl és támadta Radics Pavle agrárreform-minisztert.

— Radics Pavle — mondotta Setyevov — már nyolc hónapja agrárreform-minisztere az országnak. Mikor átvette tárcáját, minden jót ígért: rendet, okos agrárpolitikát, parasztvédelmet. Eltelt a nyolc hónap, de

az ígéretek közül semmi sem valósult meg.

Ma ugyanaz a helyzet, mint volt, ma éppúgy nincs a kormánynak agrárpolitikája, mint annakelőtte. Pedig minden miniszter azzal kezdi, hogy változást hoz, az anarchiát megszünteti, az egész agrárreformot új alapokra helyezi. Ez az állandó fogadkozás, melyet komoly tett soha sem követ.

csak permanens jogbizonytalanságot teremt a földművelésben.

Véleményem szerint egyáltalán nincs szükség agrárrevízióra, csupán végre kell hajtani a régi agrárrendelkezéseket és törvénnyel rendezni a telepítés kérdését. Radics Pavle parasztvédelmet hirdetett, ezzel szemben tény az, hogy ma a nagybirtokos sokkal inkább elfut panaszával a miniszterhez, mint a földműves szegénységgel. A kormány hibás agrárpolitikájának következménye, hogy

igen sokan vándorolnak ki az országból, szlovének, horvátok, németek és magyarok,

akik itthon nem tudnak földhöz jutni. Ha a kormány ezek részére biztosította volna az életfeltételeket, a kivándorlás nem öltene veszedelmes méreteket és több százezer munkaerő maradt volna az országban. A statisztika azt bizonyítja, hogy

a kivándorlás ott a legnagyobb, ahol az agrárpolitika hibái leginkább mutatkoznak.

Itt volna az ideje annak is, hogy végre rendezzék a földmegváltás kérdését. A radikális-párt konzervatív elemének nyomására Radics Pavle előadta a fakultatív földmegváltást, holott ez a

birtokosoknak kedvez. A megváltást az állami agrárbank útján kellene eszközölni és a földbirtokosok ellen erősebb politikát kellene folytatni. A

Vajdaságban minden rendszer nélkül folyik a telepítés

és a telepesek igen súlyos helyzetben vannak, mert a kormány nem gondoskodik arról, hogy a szükséges anyagi eszközökhöz jussanak.

Vojkovic horvát parasztpárti felszólalásában védelmébe vette az agrárreform-minisztert és szemére vetette az ellenzéknek, hogy minden bajért Radics Pavlet teszi felelőssé, pedig a független demokraták kezében volt a leghosszabb ideig az agrárreform-tárca.

Az ülést ezután az elnök bezárta és a vita folytatását délutánra halasztotta.

A délutáni ülésen Kapetanovic bég, muzulmán, a boszniai, Kmel szlovén néppárti pedig a szlovéniai agrárviszonyokról beszélt.

Ezután Mózer János dr. német párti szólalt föl. Kijelentette, hogy

a pozitív törvények szerint az agrárreform szociális probléma és nem nacionális kérdés.

Az ideiglenes bérlet viszony ártott a tulajdonosnak is és a telepesnek is és káros hatással van az egész gazdasági életre.

Foglalkozott ezután a szónok Krizman volt agrárreformminiszter 1920-ban kiadott rendeletével, amelyet maga Krizman is ideiglenesnek tartott és egy évig akarta csak érvényben tartani. 1925-ben

Krizman hatályon kívül akarta helyezni a rendeletet, de megbukott és utódja, Szimonovic miniszter továbbra is érvényben tartotta.

Radics Pavle agrárreformminiszter: Vajjon a lausci szerbek is telebbek lehetnek-e az alkotmány-bírósághoz?

Mózer: Az egészen más kérdés.

Nekünk semmi közünk ahhoz, ami egy másik országban történik. Németországgal csak kulturális közöségünk van. Kétszáz éve élünk ezen a földön és nem vagyunk tuszok, akik mások cselekedeteiért felelősek.

Milovanovic államtitkár: A miniszter ur csak összehasonlítást tett.

Mózer: A kisebbségi kérdést pártatlanul, teljes nyilvánosság előtt kell tárgyalni és ha a lausci szerbeket sérelem érte, a jugoszláviai német párt lesz az első, amely harcolni fog a sérelem orvoslásáért.

Az agrárreform megfosztotta kenyerüktől a magyar és német földmivesteket. Ha csak egy kicsiny földet adtak volna nekik, nem vándorolnának ki tömegesen Brazíliába és Argentínába.

Indítványozta ezután Mózer, hogy a nagybirtokosokat a következő sorrendben vegyék igénybe: gazdátlan birtok, állami birtokok, legnagyobb birtokok, holtbirtokok, egyesültek és bankok földjei és községi földek.

Az agrárreform kérdésében is egyenlő elbírálásban kell részesíteni a nemzetiségeket, az ő adójukból hajtják végre az agrárreformot.

Követelte végül, hogy a községi birtokokból csak a községbeli földnélkülieknek adjanak földet.

Gnyatic radikális és Valevic Radics-párti felszólalása után az ülés este kilenc órákor véget ért.

Véres dráma a telepestantyán

Tizenkét évi fegyházra ítélték a torngospusztai gyilkos telepeket — Az áldozat özvegyét felmentették a felbujtás vádjától

Érdekes bűnyűben hozott ítéletet kedden a szubotical törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök büntető tanácsa.

Két vádlottja volt a bűnpörnek: Kossutics Steván torngospusztai huszonegy éves telepes és özvegy Vojnovics Mária huszonhárom éves asszony. Az volt ellenük a vád, hogy Vojnovics Mária rábeszélésére Kossutics felesével agyonütötte az asszony férjét, Vojnovics Milét. Az ügyészség Kossuticsot előre megfontolt szándékkal elkövetett emberöléssel, az asszonyt pedig felbujtással és bűnségűl bűnrészességgel vádolta.

A tárgyaláson a közvadás Gjenoró Márkó dr. államügyész képviselte, a védelmet Ogyanov Szvetozár dr. és Pataki Antal dr. látták el.

A január 15-ike óta vizsgálati fogságban levő vádlottakat két fegyveres börtönőr vezette a terembe. A férfi a tárgyalás folyamán többször sírva fakadt, az asszony egykedvűen ült a vádlottak padján.

A véres karácsony

A bíróság Kossutics Stevánt hallgatta ki először. Az elnök kérdésére kijelentette, hogy bűnös abban, hogy Vojnovics Milé telepestantársát megölte, de ezt azért tette, mert az elhalt őt többször megfenyegette és ő féltette tőle az életét. Egyszer, kukoricamorzsoláskor azt mondotta Vojnovics Mile:

— Vagy te halsz meg, vagy én.

Aztán részletesen elmondta, hogy a gyilkosság napján, a szláv karácsony második napján Vojnovics eljött az ő tanyaházába feleségével és hat éves kislányával. Önem üdvözölte Vojnovicsot és nem is szólt hozzá. Nyolcan voltak a szobában, ettek-ittak. A lányok, assz-

mást tett Kossutics Steván ellen. Elmondta, hogy Vojnovics sohasem fenyegette Stevót, aki a karácsonyi látogatás alkalmával csókkal üdvözölte Milét, akivel a legjobb hangulatban együtt mulattak és énekeltek. Este felé Mária, a Mile felesége elővett egy zsebkendőt, amit az asszony kislánya meglátott és így szólt:

— Né, ez a Stevó bácsi zsebkendője.

Erre Mile odament a feleségéhez, elragadta kezéből az áruló zsebkendőt és tíz darabra tépte. Majd azt mondta feleségének, hogy azonnal menjen vele haza. Az asszony nem akart menni, mire a férje egyedül távozott. Stevó utána ment és anélkül, hogy bármilyen veszekedés, vagy szóváltás lett volna közöttük, a felesével ledőlt. A gyilkosság után a rokonok — Mile felesége is — kijöttek a szobából és odarohantak a vérben fekvő és már élettelen emberhez, csak a saját felesége nem ment oda, hanem karonfogta a gyilkost és vele együtt visszament a szobába.

A tanu és elsőrendű vádlott között a vallomás után elrendelt szembesítésnél heves szóváltás támadt. A vádlott azt mondta a tanunak, hogy nem mondott igazat, mire a tanu emelt hangon mondta a szemébe vádait.

Jelcsa Danilo tanu szerint az elhalt sohasem fenyegette a vádlottat.

„Ezt már rég akartam

Kossutics Danilo, a vádlott fivére előadta, hogy tudta, hogy fivére Mária-val viszonyt folytatott. Elmondta a végzetes karácsonyi összejövetelt, majd az utána következő gyilkosságot. A háztól mintegy százhusz lépésre történt a gyilkosság. Amikor ő odament Miléhez, az már halva volt. Amikor a tett után megkérdezték Stevót, hogy miért követte el a tettet, azt mondta:

— Ezt már rég akartam.

A vádlott mostoha anyja, Kossutics Mária azt mondta, hogy a fia — az elsőrendű vádlott — jól élt a Mária-val, de velük nem. Nem igaz, hogy az elhalt bármikor is fenyegette.

Ezután Jeremic Riszto dr. törvényszéki orvos terjesztette elő az orvosi szakvéleményt az elhalt sérüléseiről. A vádlott nyolcszor ütött rá a felesével Vojnovics Miléra.

A bizonyítási eljárás ezzel véget ért és elhangzottak

a perbeszédék.

Gjenoró Márkó dr. fenntartotta a vádat mindkét vádlott ellen. Ogyanov Szvetozár dr. védő azt fejtette, hogy ebben az esetben nem lehet szó előre megfontolt szándékról. Kérte a bíróságot az enyhítő körülmények figyelembevételére.

Pataki Antal dr. kifejtette, hogy a tárgyaláson nem került fel bizonyíték Vojnovics Mára bűnössége mellett. Felmentést kért.

Az ítélet

A bíróság ezután határozathozatalra vonult vissza és hosszabb tanácskozás után Pavlovics István elnök kihirdette a bíróság ítéletét, mely szerint Kossutics Stevót bűnösnek mondja ki szándékos — de nem előre megfontolt — emberölés büntetésében és tizenkét évi fegyházra ítéli. Vojnovics Mária-t a bíróság felmentette.

Az ügyész megnyugodott az ítéletben. Az elítelt felebbezett.

A fogak fehérek és csillogóak,
a száj friss és puha,
ez a hatása a

PEBECO

fogkrém használatának.
Házi ápolással

"PEBECO-COLD-CREAM"

KISEBBSÉGI ÉLET

Az új román színház törvény, melyet ugyszólván minden vita nélkül szavazott meg a parlament, igen súlyos rendelkezéseket tartalmaz a kisebbségi színházak ellen. Angheliescu jól bevált példáját követve a törvény a magán-színházak csoportjába sorozza a kisebbségi színházakat, melyeknek évenként megújuló miniszteri engedéllyel kell bírniuk és általában sokkal több látványossági adót kell fizetniük, mint a román színházaknak. Az új színház törvényről a kolozsvári *Keleni Újság* így ír: "Talán ez az első törvény az egysülés óta, amely ilyen brúszk megkülönböztetést tesz románnyelvű, meg a kisebbségi intézmények között és teljes nyíltsággal érvényesíti azt az elvet, hogy kisebbségi intézményekkel szemben más rendszabályokat lehet alkalmazni, mint az ugyanolyan kategóriába tartozó román intézményekkel szemben. Ez a törvény nyíltan szembe helyezkedik a nemzeti egyenrangúság elvével s ezért semmiesetre sem megúgytató. Minthogy pedig a kisebbségi színházakat érintő rendelkezések rendkívül hézagosak, könnyen lehetséges, hogy a végrehajtási utasítás még súlyosbíttatja fogja. A kisebbségi színházaknak ma sem rózsás helyzetét ez a törvény semmiben sem javítja, sőt lehetővé teszi, hogy a román színházakkal szemben a mainál is kedvezőtlenebb helyzetbe kerüljenek. Lehetetlen állapot, hogy amikor az állam az összes polgárok adóiból — egyébként nagyon helyesen — hatalmas összegekkel segíti a román színházi kultúrát, ugyanakkor a kisebbségi színházaknak nem juttat ezekből az adókból, sőt még egyébként is meghandicapeli őket, a román színházakkal szemben."

A lugosi magyar sajtó az ostrom-állapot miatt már évek óta kellemetlen helyzetben van. A katonai hatóságok már többször effektív sajtócenzurát léptettek életbe, különös indokok alapján és különböző formákban. Egy időben ugynevezett öncenzurázás volt divatban, amikor is a szerkesztőtől nyilatkozatot vettek be, hogy lapjaikban nem írnak semmit a katonaságról, államellenes ügyekről, sőt a kormány cselekedetét is csak keztyűs kézzel bírálhatják. Ez a módszer főként az utolsó pont miatt nem vált be; kisebbségi lapok a terror hatása alatt szigorúan ragaszkodtak ugyan a vállalt kötelezettségekhez, a román ellenzéki sajtó azonban továbbra is éles hadjáratot viselt a kormány ellen. Az előzetes effektív cenzurát emiatt a kormányhoz közelálló férfiak közvetítésére a múlt évben felfüggesztették, de mint az erdélyi lapok írják, a lugosi katonai helyőrségi parancsnokság a napokban újból szigorúan elrendelte az összes sajtótermékek cenzurázását. A cenzurát a sziguranca és a katonai helyőrség fogja gyakorolni. A lapkiadók tiltakozó memorandumot intéztek a belügyi és hadügyminiszterhez.

A szlovenszói magyar nemzeti párt képviselői a napokban ülést tartottak, melyen a közalkalmazottak fizetéséről szóló kormányjavaslatot tárgyalták le. A képviselők elhatározták, hogy az eredeti kormányjavaslattal szemben a legélesebb ellenzéki álláspontra helyezkedik és a javaslatot csak abban az esetben hajlandó elfogadni, ha a magyar nemzeti párt módosító és javító indítványait figyelembe veszik. Holota dr. részletes beszámolójában rámutatott az eredeti kormányjavaslat számos elvi jelentőségű ellentmondására, valamint arra, hogy a javaslat — amennyiben törvényerőre emelkedik — még a nyugdíjasok szempontjából sem tartalmazza azokat az előnyöket, amelyeket az első felületes áttekintésre előnynek látnak. A beszámoló második részében behatóan

foglalkozott azoknak a régi volt magyar közalkalmazottaknak a sorsával, akiknek átvétele, illetve nyugdíjazása a mai napig sem nyert elintézését. A klub végül azt a határozatot hozta, hogy az összes felekezeti iskolák tanzóról ügyének hathatós felkarolása érdekében felhívást intéz a magyar nemzeti párt egyházközlöny szakosztályához, hogy ez minden rendelkezésére álló eszközzel támogassa a képviselők munkáját.

A marosvásárhelyi városi tanács alakuló ülésén tudvalevőleg a polgármesterjelöltek közül dr. Bernády György a magyar párt vezére tizenöt, Rusu libe-

rális képviselő pedig kilenc szavazatot kapott. A választással kapcsolatban legutóbb az a hír terjedt el, hogy a román kormány nem Bernádyt, hanem Rusu liberális képviselőt fogja Marosvásárhely polgármesterének kinevezni. Rusu Aurél egy magyar újságról a következőket mondotta: »Bernády György kinevezése szinte befejezett tény. Magam részéről nála alkalmasabb embert a polgármesteri székre elképzelni sem tudok. Határozottan kijelentem, ha engem neveznek ki Marosvásárhely polgármesterének, el sem fogadnám. E kérdésnél félre kell tenni a politikai szempontokat. Az egész város egyetemes érdeke az, hogy Bernády György kerüljön a polgármesteri székbe.»

Nincsics külügyminiszter április közepén Bécsbe utazik

Jugoszláv-osztrák döntőbírósi szerződés készül

Bécsből jelentik: Beavatott helyen úgy tudják, hogy

Nincsics külügyminiszter április 20-ikán Bécsbe érkezik és tárgyalásokat kezd az osztrák kormányral egy olyan jellegű osztrák-jugoszláv döntőbírósi szerződésről,

amelyhez hasonló Ausztria már kötött Csehszlovákiával. Hivatalos helyen Nincsics bécsi utjáról még nem adtak ki jelentést, ezek ellenére a sajtó

biztosra veszi a jugoszláv külügyminiszter utját és azt írja, hogy

Nincsics bécsi látogatása összefüggésben van azokkal a tanácskozásokkal, melyeket a kisantant államok Genében lefolytattak.

Az osztrák-jugoszláv döntőbírósi szerződés politikai körök szerint nagyjelentőségű *diplomatikai lépés* lesz, mely a két ország közti viszonyt szorosabbra fűzi.

Döntő vereséget szenvedtek a kínai forradalmi csapatok

Li-Csin-Lin tábornok elfoglalta Tiencsint

Londonból jelentik: A lapok értesülése szerint Kinában Li-Csin-Lin tábornok csapataival

döntő csapást mért Teng-Ju-Siang tábornok seregére, akinek felbomlott csapatai rendetlenül vonulnak vissza és fosztogatják a városokat.

Li-Csin-Lin megszállta Tien-

csint, a forradalmárok főfőszékét. A városban szekező külföldi konzulátusokat erős katonai osztagok őrzik. Az angol lapok örömmel üdvözlölik a Kinában beállott fordulatot és azt hiszik, hogy Feng Ju-Siang vereségével végleg eltűnik az a csoport, mely a külföldiek elleni mozgalmat vezette.

Uj alapra helyezik a kisantantot

Briand és Benes Magyarországot is be akarja vonni a készülő szövetségbe — Ellenzéki interpelláció Bethlen miniszterelnökhöz

Budapestről jelentik: A magyar ellenzék köréből külpolitikai jelentőségű akció indult ki. Minthogy Bethlen miniszterelnök hazaérkezése óta még nem nyilatkozott a genfi tárgyalásokról és a keddi ülésen is csak a frankügyről beszélt, az ellenzék kérdést akar intézni a miniszterelnökhöz, hogy milyen külpolitikai tárgyalásokat folytatott Genfben. Beck Lajos ellenzéki képviselő már interpellációt is jegyzett be a miniszterelnökhöz, amely a következő érdekes kérdést tartalmazza:

Folytatott-e a miniszterelnök és milyen irányú tárgyalásokat folytatott a legutóbbi időben a szomszédos államokkal Magyarország bekapcsolódására vonatkozólag ez államok tervezett új szövetségébe?

Beck Lajos erre vonatkozólag a sajtó képviselőinek a következő nyilatkozatot tette:

— A külpolitikai események homlokterében azok a tárgyalások állanak, amelyeket a közelmúltban egyrészt Mussolini Nincscsicsel, más-

részt Benes csehszlovák külügyminiszter az osztrák kormánnyal folytatott. Fokozták ezek fontosságát a legutóbbi genfi tárgyalások, amelyek Bethlen és Nincsics, továbbá Benes és Briand miniszterelnök között folytak le.

Mindezeknek a különféle tárgyalásoknak az angol, francia, csehszlovák és jugoszláv sajtó szerint ugyanegy a célja:

uj alapokra fektetni a kisantant ingatag helyzetét és szilárd bázist teremteni Középeurópa határán ama szövetség számára, a mellyel Benes és Briand szándékoznak az egyensúlyt fentartani.

Magyarország számára ez nem lehet közömbös, mivel

Benes is kifejezte azt a reményét, hogy Magyarországot sikerül megnyerni a szövetség részére.

Hir szerint Bethlen miniszterelnök azonnal válaszolni fog az interpellációra. Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a miniszterelnök választását.

Szökött fegyencnőt fogott el a bacskogradistyei csendőrség

Bacskogradistyeről jelentik: A bacskogradistyei csendőrség elfogta Hajdu Kata hatvanéves asszonyt, akit a szubotícai törvényszék 1922-ben *gyilkosságért tizenöt évi fegyházra ítél*. Hajdu Katát, amikor az ítélet jogerőre emelkedett, a fegyházba szállították, utközben azonban egy éjszakát a zagrebi fogházban töltöttek. Az asszony megszökött onnan s azóta sehol sem találták.

Március 19-én Bacskogradistyén egy csendőr felismerte és igazolásra szólította fel. Az asszony Sztojanovics Katicának mondta magát, később azonban beismerte, hogy azonos a gyilkosságért elítél Hajdu Katával. A bacskogradistyei csendőrség átszállította Hajdu Katát a sztaribecseji járásbírósi fogházba, ahol a *rablógyilkos asszony felakasztotta magát*, de hamarosan észrevették és levágták a kötélről.

A sztaribecseji járásbírósi utasítására Hajdu Katát szerdán beszállítják a szubotícai ügyészség fogházába.

Nem is tud vinni a budapesti párbajhős

A háboru kiöréséig kereskedősegéd volt Fischer Mihály építész

Budapestről jelentik: Fischer Mihály építész párbajai ügyében a rendőrség azt már kétségtelenül megállapította, hogy az érdekes párbajszózat a fantázia szüleménye, csupán arra a kérdésre nincs még felelet: mi indította a tulzoztan szerény és csendes viselkedésű, kanosalszemű fiatalembert arra, hogy magát *mint párbajhőst állítsa be*.

A rendőrség egyébként több érdekes adatot szerzett be Fischer multjáról. Az építész mint *inas kezdte* az egyik belvárosi divatüzletben, ahova tizenhét éves korában lépett be. Mikor felszabadult, a cég áthelyezte a temesvári fiókhöz, ahol pár esztendőt töltött. A főnökei elsörendü munkaerőnek tartották és igyekeztek a jó modoru, csendes fiatal embert megtartani, aki azonban a háboru előtt kilépett a cégtől és pár év után *mint építész bukkant föl Budapestten*.

Fischer egyik jóismerőse újságrólak kijelentette, hogy *az építész egyáltalán nem tud párbajozni* és csupán azért híresztelte el állítólagos véres kardpárbajait, hogy a nők előtt *mint hős szerepelhessen*.

Feljelentőből vádlott

Az uzdini bíró felségsértéssel vádolta politikai ellenfelét, hogy megszabaduljon tőle

Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék Radulovics-tanácsa kedden tárgyalta Janiusz Gyura uzdini lakos felségsértési pörét. Janiuszt Groza János és Prvi János jelentették föl, hogy elöztük szidalmazta a királyt, az államot, a főispánt, az alispánt és a főszolgabíró.

A keddi tárgyaláson a vád ott kijelentette, hogy nem bűnös, nem követte el a vádbeli cselekményt, hanem politikai hajszá áldozata. A választások előtt többen elégedetlenek voltak Mikla Ilija községi bíró politikájával és a bíró azt hitte, hogy ő az elégedetlenek vezére. A bíró, hogy megszabaduljon ellenfelétől, rábeszélte Groza Jánost és Prvi Jánost, hogy tegyenek ellene feljelentést. Jutalmul mindkettő rendőrbiztos lett.

Groza János és Prvi János tanak lényegében igazolták a vádlott előadását, Dr. Hadzsi Koszta védőbeszéde után a bíróság a vádlottat felmentette és elrendelte, hogy az ítélet jogerőre emelkedése után az iratokat adják át az ügyészségnek, mert a tanuvalomások szerint Mikla Ilija bíró és a két biztos hatóság előtti rágalmozás és hamis vádbűncselekményét követték el.

Édes nemes horgosi paprika

A horgosi paprika valódisága, jósága felől napokon át hosszadalmas viták folytak. Olyasmint is mondtak, hogy kukorica-csutkával hamisítják a horgosi paprikát. A paprika-malmok napnál világosabban bizonyították, hogy ez nem igaz. Anyira nem, hogy ők maguk állítanak fel vegyvizsgáló állomást, amely pecséttel, plombával igazolja, hogy a forgalomba kerülő horgosi paprika valódi.

Akik hihetetlen Tamások, még a pecsétes írásnak, a hivatalos ólomzárnak sem hisznek, vasárnap a szentaj vásáron győződhetnek meg arról, hogy a horgosi paprika kiváló minőségű s csöppet sem áll híres versenytársa: a szegedi paprika mögött.

És ép egy szegedi asszony szolgálta-tott emellett bizonyítékot.

A horgosi paprika apoteozisának ezek az előzményei:

Vasárnap vásár volt Szentán. A szentaj vásárok nem különböznek a többi vásároktól, volt sok nép, temérdek mézeskalács, rengeteg eladni való, amerikai gyorsfényképész s volt — ringlispiel. Itt volt a baj: a ringlispiellel. A szentaj vásárnak vendége volt egy szegedi urasszony is, aki kedvet kapott rá, hogy felüljön a ringlispielre. A szegedi menyecskek, mint az ottani népies tárcáiról bizonyítják, tüzzől pattantak s a szoknyájuk a most divatos bokorugró szoknya, amely sokat engedett látni a tüzzől pattant menyecske bájából, amikor ónagsága felpatlant a körhintára s azon túl is. Az érdekes látni való iránt nem volt közömbös egy szubotikai fiatalember, aki szintén vendégségben volt Szentán. Az illető Fiatalur el nem mozdult volna az ördögcsék mellett, hanem kaján kíváncsisággal vizsgálta azt, amit ilyen esetben vizsgálni szoktak. A Fiatalur megfigyelése szerint ónagságának nem volt túlságosan kedve ellen való ez a vizsgálódás, annál nagyobb volt meglepetése, amikor a tour végén, a szegedi urasszony leszállt a hattyuról, a melyen hattyugolt, odalépett hozzá és

szó nélkül potonvágtá.

Nem, ezt egyetlen gentleman se kötelez túrni s a fiatalur tiltakozása jelell *mellbevágta az urasszonyt*. Parázs veszekedés fejlődött ki a vásáros publikum nagy derűltisége. Minthogy a verekedésben a hölgy alul maradt volna, előkapta azt a csomagot, amely körhintázás előtt vásárolt félkiló paprikát tartalmazta s a paprikát a Fiatalur szemé közé szórta.

Prüszkölés, segítség kiáltozás, rendőrségi beavatkozása s az ezt követő orvosi vizsgálat azt bizonyítja, hogy a horgosi paprika körül nincs semmi baj. Az édes nemes nem kukorica-csutka, hanem valódi, hamisítatlan paprika.

Az egész falu menteni akarja a topolai gyilkos orosz

A meggyilkolt asszonyt okolják a szerelmi drámáért

Dr. Nardini Hrvoje, a szubotikai törvényszék vizsgálóbírája kedden kiszállt Topolára és kihallgatta Kaversin Rudolf volt orosz hadifoglyot, aki — mint jelentettük — megfojtotta szeretőjét, Kovács Pálnét.

A topolai szerelmi dráma ma már teljesen más megvilágításban áll a nyomozó hatóságok előtt, mint közvetlenül a gyilkosság elkövetése után. Megállapították, hogy Kaversin, aki kilenc évvel ezelőtt került Topolára és nyolc év óta a Tóth fakeskedelmi r.-t. szolgálatában áll mint udvaros, mindenkor szorgalmas, becsületes, rendszerető ember volt, sohasem ivott és fillért-fillérré rakva takarékoskodott. Körülbelül három évvel ezelőtt ismerkedett meg a harminc éves orosz legény az ötven éves asszonnyal és az asszony viszonyt kezdett vele. Később Kovácsné lassankint *kicsalogatta az orosznak megtakarított pénzét. Összesen negyvenhét ezer dinárt csalt ki szeretőjétől kőcsönbe és a pénzt kamatra kiadta.*

Az orosz többször próbálta visszazerezni pénzt Kovácsnéétól, de az asszony nem adta vissza a pénzt, sőt

Kaversin pénzből más legényeket segélyezett, akikkel szintén szerelmi viszonyt folytatott.

Kaversin rendkívül bántotta pénzének elvesztése, de különösen akkor esett kétségbe, amikor megtudta, hogy Kovácsné másokkal is viszonyt folytat és elpredálja az ő keservesen keresett pénzét. Néhány nappal ezelőtt Tóth

János fakeskedő bejött Szubotícára és ekkor az orosz szolga így szólt hozzá:

— *Édes gazdám, hozzon nekem a patikából orvosságot féltékenységre, szíverősítőre és mély gondokozásra!*

Az utóbbi napokban Kaversin Rudolf teljes buskomorságba esett, mert meghalotta, hogy

Kovácsné kijelentette, hogy az orosz el fogja tenni láb alól.

Szombat este Kovácsné magához hívatta Kaversint. Az asszony itatni kezdte pálinkával szeretőjét, aki felelősségre akarta vonni Kovácsné hűtlensége miatt. A férfi és az asszony között veszekedés keletkezett és du akodás közben fojtotta meg Kaversin Kovácsnéét.

A vizsgálóbíró előtt elmondotta Kaversin Rudolf, hogy nem akarta megölni Kovács Pálnét. Az utóbbi időben került az asszonyt és csak annak hívására jelent meg szombaton a háznál. A pálinkától felhevülten felelősségre vont szeretőjét, majd amikor dulakodtak

egyetlen egyszer megszorította a nyakát, de egyáltalán nem volt szándékában az asszonyt megfojtani.

Érdekes, hogy a topolai csendőrségen nap-nap után többen jelentkeznek tanuvallomásra és

minden tanu a gyilkost igyekszik menteni.

Amikor a csendőrségről a vizsgálóbíró elé kísérték Kaversint, *egész tömeg vette körül a csendőröket és könyörgöttek nekik, hogy ne bántsák az orosz, aki d-*

rék, becsületes ember és mindennek a gonosz asszony az oka.

Kaversin Rudolfot, akinek védelmét kedden dében dr. Havas Emil szubotikai ügyvéd vette át, szerdán szállítják be a szubotikai ügyészség fogházába.

A JÓ VIDÉK

A vámhivatal nem küldött újévi gratulációt

Kaptuk a következő levelet:

Lapjuk 1926. évi február 4-iki 44. számában, a hatodik oldal negyedik hasábján *A jó vidék* rovatban, *Ne küldj a fővámhivatalnak újévi gratulációt* címmel rosszakaratu cikk jelent meg, amely helytelen dolgokat közöl és jogtalanul bírálja a helybeli vámhivatal hivatalos működését.

Szíveskedjenek ezért a sajtótörvény 26. szakasza értelmében a legközelebbi lapszámban, ugyanabban a rovatban és ugyanazon a helyen a következő helyreigazítást közölni:

A Bácsmegeyi Napló cikkével kapcsolatban a vámhivatal vizsgálatot folytatott és megállapította, hogy senki és soha a vámhivatal és a vámközegek részéről semmiféle jókívánatot nem küldött az adai Kohn és Hubert cégnek az 1926. újév alkalmából és ehhez képest nem is vált senki különleges halát iyessmiért. Megállapítást nyert azonban, hogy a gratuláció, amelyet az említett cég kapott, a szubotikai 2. számú postahivatal tisztviselői részéről ment. E szerint az említett című cikk nyilvánvaló koholmány és átlátszó tendenciával tették közzé.

Ami pedig az adai Kohn és Hubert cég beadványa után az illetéktörvény értelmében behajtott taksát illeti, ez a vámhivatalnak törvényadta joga, amelyről nem lehet vitatkozni.

A szubotikai I. osztályu fővámhivatal irodájából. 5211. szám. Jevgyenijevics M. Gyorgye, igazgató.

A vámhivatali cáfolatát, bár nyilvánvalóan és átlátszóan nem azt cáfolja, amit mi irtunk, kívánságához képest *A jó vidék* rovatban közöljük.

Az emberiség jötevője

Irtá: Thury Lajos

A műtőterem ajtaja becsukódott, a négy-öt ember, aki künmaradt a folyosón, elsápadtan és riadtan állt meg a fehér ajtószárnyak előtt. Érezték, hogy most következett el a döntő pillanat. Percekig álltak a zárt ajtó előtt, azután nagy nyüzsgés-mozgás támadt köztük. Fel-alá jártak a folyosón, egymásba ütköztek és meglepetten, szinte ellenségesen nézték végig egymást, leültek a padra és megint felálltak, minduntalan az ajtóra bámultak és visszafojtott lélegzettel ügyeltek. Néha összeálltak keten-hárman és fojtott hangon tárgyaltak egymással. Az asszony szólalt meg elsőnek.

— Azt hiszem, nem kell félnünk. — Halkan, suttogva beszélt, mintha most is ott lenne a beteg gyerek mellett. — Persze, ilyenkor az ember ne szóljon semmit, csak imádkozzék, de mégis azt hiszem, hogy a legjobb kezekben vagyunk.

Egy feketeruhás, idős hölgy, az asszony anyja, élénken helyeselt. — Ugy van, a lehető legjobb kezekben. Nagyszerű ember; ilyen operatőr kettő sincs az országban. — A férfi is közéjük furazkodott és dörögve szólt bele a beszélgetésbe: — Ez? Nincs ennek az embernek párja sehol. Elsőrangú koponya, nagyszerű tudós és remek keze van. A legügyesebb ember. — Az egész társaság összegyűlt körülöttük és résztvett a tárgyalásban. Mind egy véleményen voltak: ilyen ember nincs több a világon. Mindenki tudott róla valami nagyszerű esetet. Egy bankigazgató

fián olyan koponyalékelést hajtott végre, amelyre egyetlen bécsi tanár sem mert vállalkozni. A hasi operációkban specialista, ezekben világhírű. Könyvet írt a rosszindulatú daganatok operációjáról, amelyben valami egészen új teóriát fejt ki. Harminchét éves korában egyetem tanár volt; no, persze, hát ki tanítson az egyetemen, ha nem az ilyen ember. Igaz, mindig nagyon keserves, ha ilyen kicsi gyermekkel történik valami, de mi nyugodtak lehetünk; a legjobb kezben vagyunk. Ha ő azt mondja, hogy egy negyedóra alatt rendben leszünk, hát nyugodtan várhatunk itt egy negyedórárt.

— Áldja meg az Isten. — Az asszony csuklott és a szemét törülgette. A férfi lelkesedésében az ablak deszkáját verte az öklével; ez az egy tudomány van a világon, a sebészet és más semmi. Csodálatos dolgokat csinálnak nap-nap után, száz és száz emberélet mentenek meg. Ezek az emberiség igazi jötevői, micsoda kiváló, nagy emberek! És ő különösen. Nála külön, zseniálisabb nincs senki. Ilyen talán akad még egy-kettő a világon, de külön nincs sehol.

Lassan elhallgattak, csendben vártak tovább. Elmúlt tizenöt perc, elmúlt félóra, háromnegyed óra, még mindig semmi nesz, semmi hír. A várakozók mind nyugtalanabbak lettek; komoran, sőténen nézték egymást, sóvárogva bámultak az ajtóra, néha szóltak csak egymáshoz egy-egy rövid szót. Furcsa, Hm. Nem értem. Istenem, mi van, velük?

Végre hirtelen félregördült az ajtó, egy apólonó jött ki sietve, karján vitte a fehér takaróba burkolt, apró gyermeket. Mind feléje fordultak, de ő csak intett; nem tud semmit, majd a professzor ur.

Sietve ment el a folyosón, az asszony felsikoltott és lelkendezve futott utána.

A többiek még egy jó negyedórárt vártak, míg a professzor kijött hozzájuk. Megállt az ajtóban, nem nézett senkire, valószínűleg került a sok mohó tekintetet, az orráról levette aranykeretes pápaszemét és buzgón dörzsölgette fehér köpenye ujjával. Egyszerre tíz kérdéssel estek neki: — Professzor ur, mi van? — A professzor a homlokát ráncolta, idegesen legyintett:

— No igen. Hogy rendben vagyunk-e? Igen, persze. A dolog nem olyan egyszerű. Hogy is mondjam csak? Egyáltalán nem egyszerű.

Ujabb kérdések zúdultak felé. A professzor hátrált egy lépést.

— Kérem, az eset nagyon nehéz. Igazán nehéz. Tetszik tudni, akárhogy van is, akármint csinálunk is, mindig van egy esély, egy bizonyos váratlan, rossz eset, száz közül egy, mire senki sem számíthat, senki sem készülhet és amely száz eset közül egyben mégis bekövetkezik.

A feketeruhás hölgy nagyot csuklott, a férfi meredten bámult a professzorra, előrehajolt, a nyakát előrenyújtotta, a szeme majd kiugrott az üregből. A professzor idegesen hadarva beszélt tovább.

— Látták, ugyebár, a Röntgenből egyenesen felvittük a műtőbe és rögtön kezdtük az operációt. A Röntgen a tüdőt a gyomorban mutatta, de mire a hasüreget megnyitottuk, a tüdőt már eltávozott onnan. Hogy hová? Azt most bizony nem lehet megállapítani. Lehet, hogy felment a gégébe, lehet, hogy tovább ment lefelé, a belekbe. Most nem lehet folytatni a műtétet. Várnunk kell.

A feketeruhás hölgy szepteggett és csuklott. — Az Istenért, professzor ur! És most mi lesz? Mi lesz velünk? A professzor elnézett fölötte, a szótlanul báméskodó férfira és mintha inkább neki felelt volna.

— Most, kérem? Azt bizony nem tudom megmondani. Szoréncsétlen eset, nagyon szerencsétlen. Ugyebár, mi mindent megtettünk, ami emberileg lehetséges, mindent, amire az orvosi tudomány képes. Az ilyen előreláthatatlan esély ellen nincs védekezés. Mindenesetre meg kell gondolni, hogy a gyerek még igazán kicsi volt és maguk még olyan fiatalok; jó az Isten, majd ad még helyette másikat.

A férfi hirtelen nagyot lélegzett, tüdejéből sipolva tört elő a visszafojtott levegő. Lihegett, hörgött, a szája széléről fehér tajték frecesent szét. Hirtelen megmozdult, szélökte az előtte állókat és egy ugrással ott állt a professzor előtt. Elfúladva kiáltott az arcába:

— Megöllek, gazember!

Visszarángatták, félrelökték. Neki esett a falnak, megint felegyenesedett, az öklével verte a homlokát és ordított vadul, esztelenül, bomlottan.

— Édes, kicsi gyerekem. Gyilkos, haramia! Add vissza a fiamat! Megölöm, becsukatom, megfojtom! Hogy mer hozzányulni, ha nem ért hozzá? Kicsi fiam, édes, kis gyerekem. Add vissza a gyerekeimet!

A professzor mozdulatlanul állt a helyén, kedvetlenül, szinte szomorúan nézte az örlöngő férfit, azután legyintett a kezével elfordult és sietve ment el, végig a folyosón.

A magyar nemzetgyűlés elfogadta a frankbizottság többségi jelentését

Pesthy igazságügyminiszter, Rakovszky belügyminiszter és Bethlen miniszterelnök beszéde a frankvitában — A miniszterelnök súlyos összehívása a szociáldemokratákkal — Bethlen csak Apponyi vádjaira válaszolt — A kormány hajlandó eljárni a titkos szervezetek ellen Vihar és izgalmak a nemzetgyűlés keddi ülésén — Elvetették a kisebbségi véleményt

Végetért a frankvita

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés keddi ülésén befejezték a frankvitát. Az első szónok Rupert Rezső volt, aki hosszabb beszédben bizonyította, hogy a kormányt felelősség terheli, majd Apponyi Albert gróf személyes kérdésben kért szót és bejelentette, hogy Windischgrätz naplójáról hallott ugyan, de nem volt a kezében és azért nem tett a naplóról említést mulkori beszédében.

Ezután Pesthy Pál igazságügyminiszter szólalt föl, aki bírálta a kisebbségi jelentést.

— Már az ügy kezdeti stádiumában — mondotta — ellene voltam a parlamenti bizottság kiküldésének. Előre láttam, hogy a parlamenti bizottság előbb fogja befejezni működését, mintsem az ügy a bíróság előtt befejeződnék.

Rupert Rezső: A esillagokat is letagadják az égről! (Nagy zaj.)

Pesthy: A kisebbségi vélemény szerint a miniszterelnök november 30-ikán már tudta, hogy Nádossy tud a dologról. A retrospektív analitika ezt úgy állítja be, hogy a miniszterelnök november 30-ikán tudomást szerzett Nádossy bűnrészességéről. A kisebbségi vélemény visszafelé tekintett a miniszterelnök tudatának tartalmára. A miniszterelnökben akkor csak megnyugvást kelthetett az, hogy egy olyan ember tud

a dologról, mint Nádossy.

Esztorgályos János: Nyugodt volt, hogy a frankhamisítás biztos kezekben van.

Pesthy: Nádossy tevékenységében hiányzanak azok az adatok, amelyekből meg lehetne állapítani, hogy Nádossy végrehajtó cselekményt is művelt.

Felkiáltások a baloldalon: A kurir! A kurir!

Pesthy: A kurir-utlevél megszerzése nem pénzhamisítás. A frankhamisítók ellen kiadott vádiratért nem a kormány, hanem az ügyész felelős.

A frankhamisítás bűnügyében a fő tárgyalást április második felében fogják megtartani.

Foglalkozott ezután a nyomozás külpolitikai vonatkozásaival és visszautasította a kisebbségi véleménynek azt a vádját, mintha a magyar hatóságok csak a franciák nyomására dolgoztak volna. Az ügynek ilyen beállítása csak politikai célból történt. Beszélt a frankügy politikai vonatkozásairól és kijelentette, hogy Pallavicini állításai csupán Bethlen genfi utjának szánt bombának tekintendők. Azzal fejezte be beszédét, hogy a kormány célja az országot gazdasági és társadalmi téren is konszolidálni és a nemzetet érzésben is egyesíteni.

Rakovszky belügyminiszter szovjete példára hivatkozik

Rakovszky Iván belügyminiszter szólalt fel ezután. Mindjárt a beszéd elején nagy vihart idézett elő az a kijelentése, hogy az ellenzéknek a frankügyben az volt a szándéka, hogy vádat emeljen mindenki ellen és hajtó vadászatot rendezzen.

A belügyminiszter e kijelentésére a baloldal óriási zajban tört ki. Felháborodva tiltakoztak az ellenzéki képviselők a belügyminiszter kijelentése ellen és a nagy zajban a közbeszólások tömegéből alig egy-kettőt lehetett megérteni.

Saly Endre: Maga mondja ezt, aki évek óta sajtó- és embervadászatot tartott? Maga mer beszélni hajtó vadászatról?

Rakovszky belügyminiszter: **A hajtó vadászat célja, hogy a kopók minél több vadat haltsanak fel.**

Az ellenzék fokozódó viharral fogadta a belügyminiszter újabb kijelentését, míg a jobboldal nagy tapsban tört ki.

Rakovszky belügyminiszter ezután részletesen ismertette a nyomozás lefolyását. Őszintén bevallom — mondotta — hogy amikor megismertem ezt a bűncselekményt, nagy problémával álltam szemben és a nemzeti veszedelem nagysága megrettentett. Sok álmatlan éjszaka után sem tudtam, hogy milyen uton induljak el.

Felkiáltások az ellenzékéről: A törvényes uton!

Rakovszky foglalkozott azokkal a vádakkal, amelyeket reszortja és személye ellen hozott fel az ellenzék. Kijelentette, hogy a nyomozás korrekt volt és nem volt szó alkudozásról közte és Nádossy között. Legfeljebb csak arról lehet szó, hogy a bűnösök kérhettek, vagy könyöröghettek, de ezt nem lehet alkunak nevezni. Hangsúlyozta, hogy a perrendszerül bizonyítottól ő szerette meg Nádossy ellen, akit ennek alapján tar-

tóztattak le. Megállapította, hogy a rendőrség nem amerikázott, hanem megtette kötelességét és nem a franciák, hanem ő utasította a rendőrséget. Foglalkozott Pallavicini és Sigray vádjával és kérdezte, hogy ha már évek óta tudtak a frankhamisítás előkészületeiről, miért nem tették feljelentést. A bírói palástot — mondta — ne huzza fel olyan ember, aki kizárólag politikát lát mindenben. A kisebbségi véleményről megállapította, hogy az nem bírói munka hanem Vázsonyi pártkritikája. Beszéde végén felolvastott egy táviratot, amelyet Peyer Károly 1919-ben, mint belügyminiszter küldött a határrendőrségekhez, amelyeket utasított arra, hogy a népbiztosoknak a határon való átjutását tegyék lehetővé.

A szocialisták felháborodva tiltakoztak a belügyminiszter e vádjá ellen.

Rakovszky belügyminiszter: Ha egy kormány megteheti, hogy ilyen távirattal átsegit a határon azokat, akik olyan sok tekintetben felelősek és akiknek talán legkisebb bűnük volt az, hogy pénzhamisításra is berendezkedtek, akkor arról az oldalról nem állhat fel senki azzal a kifogással, hogy valakit a frankhamisítás miatt egy nappal előbb, vagy egy héttel később tartóztattak le.

A jobboldal nagy tapsal fogadta a belügyminiszter beszédét, majd az elnök szünetet rendelt el.

Botrány a szünet alatt

A szünetben botrányos jelenetek játszódtak le. A szociáldemokraták a baloldali folyosón, valamint az ülésteremben is ingerülten tárgyalták, hogy Rakovszky indokolatlanul hozakodott elő azzal a váddal, amely szerint a szociálisták segítettek elő Kun Béláék szökését. Az ülésteremben a szociáldemokraták éles szavakkal illették a kormánypartot. Voltak percek, amikor

az ellenzék és a kormánypart úgy állt szemben egymással, mintha a tettlegesség elkerülhetetlen volna.

— Folyton rágalmaznak és a becsületünkben gázolnak! — kiáltották a kormánypartiak.

— Ennek a rendszernek pusztulni kell! — süvítették a szociáldemokraták.

A baloldali folyosón ugyanekkor Farkas István szociáldemokrata állítólag a következő megjegyzést tette Hoyos Miksa gróf egységspárti képviselőre:

— Próbálgon csak idejönni, majd meg-

Bethlen miniszterelnök beszéde

Szünet után előbb Rákóczi Ferenc egységspárti szólalt fel a többségi javaslat mellett, majd Bethlen István gróf miniszterelnök tartotta meg telt pad sorok és zsúfolt karzatok előtt beszédét. Azzal kezdte, hogy **elsősorban genfi tárgyalásainak eredményéről akar beszélni.**

Felkiáltások az ellenzékéről: Talán a genfi kudarcokról?!

Bethlen részletesen beszámolt a magyar pénzügyi kérdésben folytatott genfi tárgyalásairól. Kiemelte, hogy a pénzügyi ellenőrzés megszüntetésével kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy **ezt a kérdést a Népszövetség ülésén azért nem hozta elő, mert lepaktált Bennessel, hogy nem fogja az ellenőrzés megszüntetését kérni, aki ezzel szemben megígérte, hogy nem hozza szóba a frankügyet.** Ezek hamis hírek, nem költött semmiféle paktumot, annál kevésbé, mert a pénzügyi ellenőrzés megszüntetése csak júniusban lesz esedékes. Foglalkozott azokkal a hírekkel, ame-

A forradalmi és ellenforradalmi szellem

Bethlen áttért ezután a frankügyre. Nem kívánok foglalkozni — mondotta — az ellenzéki kampány céljaival, eszközeivel és azzal a kárral, amit ezzel a kampánnyal Magyarországnak okoztak, hanem kizárólag gróf Zichy János és gróf Apponyi felszólalásaira kívánok válaszolni. A magyar betegség, a trianoni béke és annak következményei, az a morális és kulturális süllyedés, amely ennek folytán beállt.

A másik betegsége a magyar közéletnek a forradalmi és ellenforradalmi szellem küzdelme, amely megmérgezte a politikai harcot is.

(Derűtség a szociáldemokratáknál.) Ne nevéssenek az urak, **igenis forradalmi szellem van.** (Nagy taps a kormányparton, zaj az ellenzéken.)

Sütő József: Benne volt mind a két forradalomban!

Bethlen: Aki tagadja, hogy forradalmi szellem van, az nem gyógyítani akar, hanem e szellem uralomra jutását kívánja. Külső erők igyekeznek e for-

Vihar a miniszterelnök elszólása miatt

Bethlen ingerülten a szocialisták felé: **Én tudom, hogy a tisztelt képviselő urakat nem tudom kielégíteni és szégyelném magam, ha ki tudnám önöket elégiteni!**

Bethlen kijelentését a kormánypart viharos tapsal fogadta. **A szociáldemokraták egy pillanatra dermedt csöndben hallgatnak, majd óriási zajban törtek ki.**

— A frankhamisítást nem szűgyenli? — kiáltották kórusban a miniszterelnök

tanítom kiabálni! Ugy megrugom, hogy attól kodul!

Ezt az állítólagos kijelentést tudomására adták Hoyosnak, aki nyomban odament Farkas Istvánhoz és a következőket mondotta neki:

— Tudomásomra hozták, hogy miket mondott rólam, hát itt vagyok.

Farkas István kijelentette, hogy nem tette meg a neki imputált kijelentést, hanem csak azt mondotta, hogy: **»Ha sokat kiabálnak, mi is tudunk rugni«.**

A képviselők izgatott vitáját nagy csoport hallgatta végig s ebben a csoportban foglalt helyet Bothar József földbirtokos, aki Hoyosnak tudomására adta Farkas István állítólagos kijelentését. Amikor Farkas ezt cáfolta, Bothar közbekiáltott:

— **Hazudik, gyáva, nem meri megmondani az igazat!**

Hoyos végül kijelentette, hogy ő ilyen megjegyzést nem tenne egyetlen képviselőtársáról sem.

A botrány a háznagyi hivatalban folytatódott, ahol Bothar Józsefet igazoltatták és elvették tőle folyosói jegyét.

lyek szerint Genfben fagyos fogadtatásban lett volna része, ott ellene plakátokat ragasztottak ki és népgyűléseket tartottak. Egy francia lapnak is felajánlották — mondotta — e hírek közlését. Ez a lap azonban megtagadta ezt és munkatársa utánajárt a hír eredetének.

Ha önök tudnak, hogy ezek a hírek honnan erednek, nem örülnének neki. Annyit mondhatok, hogy nem francia forrásból származnak.

Felkiáltások az ellenzéken: Hát honnan? Ne gyanúsítson! Ki terjesztette ezeket a híreket?

Bethlen: Hogy honnan származnak ezek a hírek, azt most nem mondhatom meg. Tényleg volt Genfben egy népgyűlés, amelyen az általános európai reakció kérdésével foglalkoztak. Ezen a népgyűlésen egy magyar szónok: **Szende Pál is felszólt, a párisi magyar emigráció nevében.** Bűszke vagyok arra, hogy a genfi tárgyalások során ilyen és csak ilyen ellenrelekre akadtam.

radalmi szellemet lángalobbantani.

Az ellenforradalmi szellem az, amely a titkos társaságokat megszervezte és időről időre meg akarta félemlíteni a magyar közszellemet.

E forradalmi és ellenforradalmi szellemnek kell tulajdonítani, hogy e milliókban élve, még kifogástalan köztisztviselők is másként fogták fel hivatali kötelességüket, mint kellett volna.

A háború utáni idők szellemé mindenütt világszerte szaporította a politikai bűncselekményeket. Mindent meg kell tenni a gazdasági konszolidáció, a nyugalom és a tekintély helyreállítása érdekében. Az ellenzék harca azonban nem ezeket, hanem egészen más célokat szolgál. Újból és újból lángra lobbantják a gyűlöletet és szakadékoktáznak a társadalmi osztályok közé. Részletesen válaszolt ezután Apponyi beszédére és kijelentette, hogy

Appony beszédének végső konkluzióját magáévá teszi.

Propper: **Tudjuk, hogy magáévá teszi**

felé. Sütő József: **Szége az országnak, hogy ilyen miniszterelnöke van!**

— **Rendre! Rendre!** — kiáltották a jobboldalról.

Zstvaj elnök indítványozta, hogy a nemzetgyűlés **Sütő Józsefet utasítsa a mentelmi bizottság elé.**

Percekig tartó vihar után Bethlen kimagyarázta előbbi kijelentését úgy, csak nehezen tudta folytatni beszédét és

hogy közte és a szocialisták közt olyan elvi ellentétek vannak, hogy ezért nem elégítheti ki őket. Rátérve ezután újból Apponyi bejegyzésére megállapította, hogy a kormány fellegósa szerint ép Franciaország tud sokat tenni Magyarországhoz helyzetének javítása érdekében. Abból, hogy egyes politikai faktoroknak hamis vádak és hírek beállításával sikerült félrevezetni a francia kormányt, az következik, hogy azoknak a politikusoknak kötelességük ezt jóvá is tenni.

Nem megy bele abba a fellegósa, hogy a kormányok a nemzetgyűlés és a kormányzó bizalmán túl más tényező bizalmára is szüksége van.

Nem száll szembe Rakovszky István állításával, hogy a francia kormánnyal a magyar kormány nem lehet jó viszonyban, mert e kérdésben csak a francia kormány lenne illetékes nyilatkozni. A francia nemzetet a frankhamisítással kapcsolatban súlyos séftés érte és ezért a magyar kormány a magyar törvényeknek megfelelő elégtétellel tartozik. Ezt kívánta Briand is és erre a magyar kormány készséggel hajlandó, de köteles a nemzet szuverenitását is megővni.

A kormány deklarációt fog tenni

Bethlen foglalkozott ezután Apponyi belpolitikai kívánságaival és kijelentette, hogy a kormánynak az az álláspontja, hogy tisztviselők nem lehetnek tagjai állkos szervezeteknek. Ha az eddigi rendszabályok nem elégségesek, akkor a kormány még szigorubbakat fog életbe léptetni.

A kormány hajlandó olyan deklarációt tenni, amely az Apponyi által kívánt akciónak előjátéka lesz,

de ezt nem teszi meg ma, mert annak tartalmáról és lényegéről az összes politikai pártokkal és azok vezetőivel kíván megbeszélést folytatni. A kormány egyidejűleg meg akarja veük beszélni a szükségesnek mutatkozó rendszabályokat is, mert hiába bocsát ki a kormány deklarációt, ha ezt nem kíséri a megfelelő rendszabályokkal. Beszéd végén kérte Szabó Sándor határozati javaslatának és az előadói jelentésnek elfogadását, a kisebbségi véleménynek és a különvéleménynek pedig elvetését.

A kormánypart viharos tapssal és éljenzéssel fogadta Bethlen beszédét.

A szavazás

Zsitvay elnök ezután bejelentette, hogy a vitát bezárja.

Az ellenzék óriási társulással fogadta ezt az elnöki intézkedést és hivatkozott arra, hogy még több szónok van feliratkozva és nincs még esti hat óra, tehát a klotür szerint sem lehet még a vitát bezárni.

Zsitvay elnök kijelentette, hogy

Nagy Vince vádindítványa nem kerülhet tárgyalás alá, mert az házszabályellenes,

tekintve, hogy nem nyújtották be irás-ban is. Kérdi a nemzetgyűlést, hogy elfogadja-e a parlament vizsgálóbizottság előadói javaslatát.

A kormánypart teljes számban felállt, a szocialdemokraták, demokraták, Kossuth-párt és a legitimisták gróf Apponyi Alberttel együtt ülve maradtak.

— Frankhamisítók! Bankóhamisítók! — kiáltották a szocialdemokraták.

Esztorgályos János kérte az elnököt igazolja, hogy a jobboldalon csupa képviselő foglal-e helyet, mert ott egész ismeretlen arcokat lát. (Derűtlenség.)

Az elnök megállapította, hogy

a nemzetgyűlés többsége elfogadta a frankbizottság többségi jelentését.

Az elnök ezután Szabó Sándor határozati javaslatát tette fel szavazásra, a mely azt javasolja, mondja ki a nemzetgyűlés, hogy a frankhamisítást elítéli és a bűnösök szigorú megbüntetését követeli anélkül azonban, hogy ezzel előre akarja vágni az igazságszolgáltatásnak.

A többség ezt a javaslatot is elfogadta. Ezután a második szavazás után Bethlen vezetésével a kormány tagjai kivonultak az ülésteremből.

Az elnök napirendi indítványt tett, majd Hegyemegyi-Kiss Pál a házszabályokhoz szóló hozzá és kijelentette, jelentő, hogy három miniszter akkor szólal fel, amikor az ellenzéknek nincs módjában a klotür miatt válaszolni.

Bethlen ekkor újból bejött az ülésterembe, mire a kormánypart harsányan megéljengette.

Hegyemegyi-Kiss Pál: Ha a miniszterelnök intézésének megfelel, hogy a frankvi-

lót klotürrel zárják be . . .

A kormánypart állandóan zajosan éljengette és ünnepelte Bethlent és elnyomta Hegyemegyi-Kiss Pál szavát.

Hegyemegyi-Kiss Pál végül kijelentette, vigyázzon Bethlen, mert e vádak még meg fognak jelenni a magyar nemzetgyűlés előtt.

Létay Ernő szólott még a házszabályokhoz, majd Zsitvay elnök válasza után Sütő József sajnálkozását fejezte ki, hogy a vita hevében sértő kifejezéssel illette a miniszterelnököt. Ezután az elnök fél hétkor berekesztette a műndvögig izgalmas ülést.

LEGUJABB

A birodalmi gyűlés bizalmat szavazott a német kormánynak

Németország nem hagyja cserben a locarnói szellemet

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés a német nemzetiek, fajvédők és kommunisták szavazatai ellen elfogadta a kormány jelentését a genfi eseményekről. A kommunisták bizalmatlansági indítványát 259 szavazattal 145 ellenében elvetették. Elvetették a fajvédőknek azt az indítványát is, hogy Németország vonja vissza a Népszövetséghez intézett belépési kérvényét és szüntesse meg a

Dawes-egyezményben megszabott fizetésekét.

A vitában a kormány részéről Luther kancellár tartott nagy beszédet és kijelentette, hogy Németország visszanyerte ugyan akciósabadságát a Népszövetséggel szemben, de nem tud elképzelni olyan német kormányt, amely hajlandó volna cserbenhagyni a locarnói szellemet.

Érvénytelenek a mohamedán házasságok

A szombori törvényszék semmisnek mondta ki a vajdaságiaknak a mohamedán egyházi hatóságok előtt kötött házasságát

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék polgári tanácsa kedden foglalkozott Kupuszarevics Mihály főállamügyész helyettes, a szombori ügyészség vezetője által beadott semmisségi keresettel, amelyben Wamoscher Ervin föld-birtokos, Kummerkammer András illatzerkereskedő és Sántai Béla szombori mérnök házasságának megsemmisítését kérte. A királyi ügyészség keresetét arra alapítja, hogy Wamoscher, Kummerkammer és Sántai áttértek a muzulmán vallásra, első törvényes házasságukat a sarajevói muzulmán szerjati bíróságnál felbontatták, utána muzulmán egyházi házasságot kötöttek.

Az első tárgyalást a királyi ügyészség által megindított status-perben a múlt hónapban tartották meg, az érdemi tárgyalás kedden folyt le dr. Rapp András törvényszéki bíró tanácsa előtt. A tanács tagjai voltak Longinovicz Kia és Szarka Szvetisláv törvényszéki bírák. A tárgyalásra a törvényszék polgári tanácssterme megtelt érdeklődőkkel, az utóbbi időben alig volt Szomborban törvényszéki tárgyalás, amely iránt ekkora érdeklődés nyilvánult volna meg. A mai tárgyaláson Wamoscher Ervint dr. Czeisel Lajos, Kummerkammer dr. Krecsarevics Sándor, Sántait dr. Palásthy Ödön szombori ügyvéd képviselték.

Kupuszarevics főállamügyész helyettes a házassági jogról szóló 1894. évi 31-ik t.-c. alapján kérte a házasságok megsemmisítését. Több mint egy óráig tartó írásbeli beszédében mindenekelőtt kitért arra, hogy a perbe vont felek képviselői előkészítő iratukban azt vitatják, hogy az 1894. évi 31. t.-c. ellentétben áll az SMS. királyság alkotmányával, a mely a sarajevói szerjati-bíróság működését kifejezetten elismeri s azt állítja, hogy a szerjati-bíróság volna e per eldöntésére illetékes.

Vajdaságiak nem köthetnek muzulmán házasságot

Bizonyítja a főügyész, hogy a házassági törvény nincs ellentétben az SMS. királyság alkotmányával, de még ha el-

lentétben volna is, a bíróság köteles a Vajdaság területén érvényben levő törvényt végrehajtani, mert az alkotmány 109. paragrafusa kimondja, hogy a bíróságok csak a fennálló törvények szerint ítélkezhetnek és addig, amíg speciális törvény hatályon kívül nem helyez valamilyen fennálló törvényt, éppen az alkotmány értelmében ezt érvényesnek kell elfogadni és e szerint kell eljárni. Bizonyítja, hogy az alkotmánynak az a rendelkezése, amely szerint a sarajevói szerjati-bíróságot tovább is tartatja csak azt akarta szolgálni, hogy a tényleges állapot tovább érvényben maradjon és hogy a szerjati-bíróság likvidálására ne kerüljön a sor.

Az alkotmány kifejezetten hangsúlyozza, hogy semmiféle rendkívüli bíróságot még törvény alapján sem lehet felállítani, amiből az következik, hogy nem a szerjati-bíróság, mint rendkívüli bíróság, hanem az 1894. évi 39. törvény-cikk szerint a felek lakóhelye szerinti illetékes szombori törvényszék az illetékes.

A Vajdaság területén a polgári házasság van érvényben, ami megfelel az alkotmány rendelkezésének, mert az alkotmány ugy intézkedik, hogy senki se kötelezhető vallási aktusokban való részvételre. Már pedig ha nem polgári, hanem egyházi házasság van érvényben, a polgárt arra lehetne kötelezni, hogy házasságkötése alkalmával egyházi aktusban legyen részt. Hivatkozik Jovanovicz Szlobodán, a neves közjogi szakvéleményre és miután az ő véleményével is igazolja, hogy a házassági jogról szóló törvény nincs ellentétben az alkotmánnyal és hogy a konkrét esetben a szombori törvényszék az illetékes, áttér annak kimutatására, hogy a mohamedán hitre áttért házaspáraknak a muzulmán egyházi jog szerint kötött házassága miért mondandó ki semmisség. Kimutatja a törvényből hogy ezek a házasságok ugy tekintendők, mintha külföldön kötöttek volna, amelyekre a törvény 135. paragrafusa az irányadó. Utal a törvény 108. paragrafására, a mely a házasságok anyagi érvényét ahhoz köti, hogy a házasságok azon a területen is érvényesek legyenek anyagiilag, ahol a felek illetőséggel bírnak. Igazolja, hogy a házasság alakítás ér-

vényes, azonban anyagiilag érvénytelen s ezen az alapon semmisnek mondandó ki. Hivatkozik arra, hogy mind a három esetben a házassági törvény kijátszásáról van szó, amit rosszhiszeműen abban a tudatban hoztak, hogy első házasságuk érvényes. Hivatkozik erkölcsi és szociális szempontokra és arra, hogy ezek a muzulmán házasságok tulajdonképpen a muzulmán vallás profanizálására vezetnek, mert hiszen Törökországban a muzulmán házasságban is megszüntették a többnejűséget, lehetetlen tehát, hogy más országban eltűrjék azt, hogy egyesek akkor, amikor még az első házasságuk érvényben van, muzulmán rítus szerint házasságot kössenek. Felmutatja az igazságügyminisztérium felhatalmazását, amely őt a status-per megindítására utasítja.

Alakilag érvénytelen a muzulmán házasság

Wamoscher Ervin képviselője, dr. Czeisel Lajos szólal fel ezután. Ugyancsak az 1894. évi 31. törvény-cikkéből azt bizonyítja, hogy a Vajdaság területén illetékeséggel bíró állampolgárnak csak az a házassága érvényes, amelyet polgári tisztviselő előtt kötött. Véleménye szerint Wamoscher Ervinnek Sarajevóban a muzulmán egyházi hatóságok előtt megkötött házassága alakilag is érvénytelen, nem is házasság, tehát nincs helye a semmisségi keresetnek. Wamoscher 1920-ban első házassága felbontása iránt válópert indított és 1921-ben lépett át a muzulmán vallásra, tehát jóhiszeműen járt el. Petoivassa dr. Toman Dragutin egyetemi tanárnak a házassági jogról írt tanulmányát, arra konkludál, hogy Wamoscher Ervin házassága a Boszniában érvényes mohamedán egyházi jog szabálya szerint bírálandó el, ami megengedi, hogy valaki négy feleséget is tartson és legfeljebb csak akkor lehetne felelősségre vonni, ha ötödik felesége is volna. Wamoscher Ervin házassága Boszniában kötött és a boszniai házasság ügyében a vajdasági bíróságok nem ítélkezhetnek.

A főállamügyész Sántai Béla ügyében azt az indítványt teszi, hogy ebben az ügyben az ítélőhatalmat halasszák el, mert Sántai állampolgársága nincs tisztázva. Megieresik a magyar hatóságokat, hogy Sántait magyar állampolgárnak tekintik-e. Az indítványhoz Sántai képviselője is hozzájárult.

A peres felek képviselője és a főállamügyész felszólalása után a bíróság ítélőhatalma vonult vissza. Hosszú tanácskozás után dr. Rapp András tanácsnok kihirdette a bíróság ítéletét, amely szerint a főállamügyész által benyújtott semmisségi panaszoknak helyt adnak, Wamoscher Ervin és Kummerkammer András házasságkötését melyeket a muzulmán egyházi hatóságok előtt kötöttek, semmisnek nyilvánítja és utasítja az illetékes anyakönyvvezetőket, hogy a házasság megkötéséről szóló anyakönyvi bejegyzéseket töröljék.

Az indokolás általában magáévá teszi a főügyész fellegetését s megállapítja, hogy Wamoscher Ervin esetében vélelmezett házasságról sem lehet szó, mert mindkét házaspár nyilvánvalóan tudta, hogy amikor ezt a második házasságot megkötötték, Wamoscher Ervin első házassága még érvényben fennállott.

Még egy házasság

Az ítélet kihirdetése után Kupuszarevics főügyész indítványozta, hogy a házassági törvény 72. paragrafusa alapján mondja ki a bíróság, hogy a házasságok együttes elválti kötelesek s köztük az együttélés megszüntetendő. Czeisel Lajos arra hivatkozott, hogy az elsőfoku ítélet még nem jogerős és becsatolja a szubotocai állami anyakönyvi hivatal bizonyítványát, mely szerint Wamoscher Ervin 1926 február 14-ken, tehát a per megindítása után, érvényes házasságot kötött. A bejelentés nagy konszernációt okozott s most kíváncsian várják, hogy a muzulmán házasságok nem fognak-e eljárás indítani azon a címen, hogy muzulmán férfi és nő ugyan hatóság előtt kötötte házasságot.

DRÓTKÖTELEKET
szigetelt és csupasz rézvezetkeket,
szálvezetkeket, antennákot, áramköt-
vényeket, elvezető kábel egy-, többvezetős és
szigetelt a Nevelési Kábelgyár (Radnóczy utca 1.)
Tel. 1100/11. 4410

KÜLÖNVÉLEMÉNY

Pribicevics az impresszionista

Eltölgatlenül és a teljes désinteressement álláspontjából akarjuk megítélni azt a fejlődést, amely a pribicevicsi politikában és Pribicevics politikai egyéniségében a szemünk előtt bontakozik ki. És ezt annak tudatában, hogy ennek a politikának egy negatív szakaszáról van szó: Pribicevics most ellenzékben van, és pedig ebben az államban most elsőalkalommal van ellenzékben, a politika pedig, tudjuk, csak akkor kezd érvényes lenni, amikor — érvényesül és pozitív tényekkel vizsgálják le a hitetlen Tamások előtt.

Azért, mert a nép nem hitetlen Tamás. Ha a jó nép nem volna Hászékény János, soha senkise tartana népgyűlést.

Pribicevics tehát ráeszmélt, hogy öncsójánoskodni is kell egy kicsit a demokráciában. Ezt a szót, ezt az agyonnyaggyatott és összekompromittált szót: demokrácia, valamikor Pribicevics és a fiók-pribicevics nagyfokú megvetéssel ejtették ki. Diktatori fölényvel kezelték ezt a fogalmat és halálraírták. Voltak pillanatok. Volt egy időszak.

Ez nem rekriminálás. Csak fontos feljegyezni a következők miatt. Mert az a kérdés: milyen mértékben lesz képes Pribicevics a gőz és ellengőz egyenáramát fenntartani az édes mult és a muszájos jelen mesgyéjén.

A topolai gyűléssel kapcsolatos megnyilatkozásai ugyanis Pribicevicsről még nem a legtelesebb bizonyítványt állították ki ebben a tekintetben. Meglepő volt látni, hogy a vasköveketesesség és az egyenes vonal cégjegyzett politikusa mennyi variáció színskáláját futotta be mindössze két nap alatt.

Egyik este beszélt magyar újságírókkal és utána a banketten magyarkori emlékek és liberális remiszcenciák szóltak bőségesen: annyi megértés, emberi megbecsülés minden nemzetség iránt és a demokrácia annyi emlegetése, mint még soha. Most a számbeli erőnköt kell növelni, mert erre szükség van a demokráciában — ezt az elvi állásfoglalást Szuboticán formulázta meg először Pribicevics. És hivatkozott arra, hogy Massaryk tanítványa.

De látta másnap Topolán a dobrogókat, látott fanatizmust és mindenre-készséget. És a tizenkét órával előbb megkezdett mondat lti nyert mellékmondatot... ha azonban a számbeli többséget nem szerezhetjük meg, mi nélkül is képesek leszünk szétkergetni ellenfeleinket.

Élesebb, súlyosabb, elkeseredettebb szavakat kevés ellenzék szónok ejtett ki az utóbbi időben a radikális-párt és vezére ellen, mint a topolai gyűlésen Pribicevics. Jött azután a bankettre egy vagy két valaki, aki radikálisnak mondta magát és átvőzölte Pribicevicsét. Néhány pillanat sem telt bele és Pribicevics új szímben mutatkozott be: Mi nem harcolunk a radikális-párt, mindegy milyen ellen...

Tiszta impresszionizmus. De hiszen ez a politika egyesség. Taktika. A mindenki fülének való szóal elmélet.

Lohot De az mérsékelt igaz. Mégis inkább hangulatember. Azért állapíthatjuk meg, mert hiszünk az őszinteségben, amikor a tiszta erkölcsi légiót, a becsület uralmának, a szabadság, egyenlőség és egy egészen új politikai rendszer, új módszerek szükségességét hangsúlyozta. Újabb szuggesztív. Ebben szuggesztív Pribicevics. A többiben nem. És azok régi módszerek is.

Érvényesül-e így a Hászékény Jánosokon keresztül a pribicevicsi politika? Vagy amúgy? Elméletileg mindegy.

csak kíváncsiak vagyunk, hogy akkor a pozitív tények vizsgálatán hogyan fog levizsgálni és az impresszionista palettáról melyik színt fogja hozni Pribicevics. Elméletileg vagyunk kíváncsiak. (m. l.)

Lloyd George

bizalmatlansági indítványt tett Chamberlain ellen Az angol külügyminiszter szerint az antant-sajtó borította fel a helyzetet Genfben

Londonból jelentik: Az alsóház keddi ülésén megkezdődött a vita, amelyet Lloyd George interpellációja provokált a genfi eseményekről.

Lloyd George fejtegette, hogy az eseményekért a locarnói hatalmak felelősek, mert külön titkos megállapodásokkal bizalmatlanságra szolgáltattak okot. Meg lehet állapítani, hogy a Népszövetség csüdtörtököt mondott. Németországgal szemben illojálisan jártak el, mert nem közölték vele, hogy más államoknak is adnak állandó tagságot a tanácsban. Anglia érdekeit nem az angol, hanem a svéd külügyminiszter képviselte Genfben.

Lloyd George ezután kijelentette, hogy Lengyelország nem méltó az állandó tanács tagságra, majd bizalmatlansági indítványt terjesztett

be Lloyd George ellen, olyan formában, hogy a külügyminiszter feltesének száz ponttal való leszállítását javasolta.

Chamberlain azonnal válaszolt és gyönyösan kérdezte, hol maradtak a beígért teleplezések. Stresemann beszédével igazolta, hogy nem voltak illojálisak Németországgal szemben és kijelentette, hogy

a helyzetet az borította fel, hogy a szövetséges sajtó Lengyelország tagságát Németország ellensúlyozásának állította be

és az alsóház nagyon megkötötte az ő kezét.

Macdonald beszélt ezután. Élesen támadta Chamberlaint a locarnói titkos tárgyalások miatt.

A kevi-pusztai hires verekedő halálának rejtélye

A kocsmai mulatság halálos befejezése

Csüdtörtökön tárgyalta a szubotcai törvényszékben Pavlovics István törvényszéki elnök tanácsa az ez év január 21-én, a Szentármelleti Kevi-pusztán történt gyilkosság bűnjegyét.

Január 21-ének északán Nagymélykúti Mihály halvánhat éves gazdálkodót, aki hires verekedő volt, botokkal agyonverték. A vád szerint a vizsgálati fogságban levő Petrás Péter tamburás és a szabadlábou levő Kovács Kálmán szentármelleti gazdálkodó követék el a tettet.

A keddi tárgyaláson a közvédelmi Gencsre Márkó dr. államügyész képviselte, a védelmet Kellert Benő dr., Brichta Nándor dr. és Dimitrijevic Drago dr. látták el.

Petrás Péter, elsőrendű vádlott az elnök kérdésére elmondja, hogy harminchárom éves, zenész és napszámos. Majd a bűnösség kérdésére kijelenti, hogy bűnösnek érzi magát abban, hogy ittas fővel eselkedett. A gyilkosságot nem egyedül, hanem Kovács Kálmán társaságában követte el, együtt ütötték Nagymélykúti. Ezután elmondja, hogy ez év január 21-én este nyolc óra tájban az Orbán-féle vendéglőben volt és más három zenész társával együtt „zenészték”. A vendéglőben ott volt már Nagymélykúti Mihály és mulatott. Később jött oda Kovács Kálmán földbiratók és Patócs Félix tanító. Ittak, mulattak, hallgatták a tamburások zenéjét. Közben a tanító megkínálta Nagymélykúti egy pohárka körtepalinkával. Nagymélykúti kiütötte a tanító kezéből a poharat, a tanító nem haragudott, csak azt mondta:

— Jól van Mihály bácsi — és leült Kovácshoz.

Ettől fogva azonban izzó lett a hangulat a kocsmaiban. Nagymélykúti egy poharat vágott az asztalhoz, hogy az száz darabra tört és az üvegszilánkok szorterőpültek, Kovácsot pedig azidalmazni kezdte. Kovács ekkor a tanítótól elvett egy vékony botot és azzal Nagymélykúti fejére sújtott. Nagymélykúti erre csak azt mondta:

— No fiám, ezzel én most hazamehetek.

Vette kabátját, kalapját és elment. Később, másfél óra múlva Kovácsék elmentek a vendéglőből a tamburások-

kal és Kovács szállása felé tartottak. Az egyik tamburás észrevette, hogy a kertből egy alak surran ki. Kovácsot figyelmessé tették erre, mire utána ment. Az ismeretlen Nagymélykúti volt, akit Kovács utolért és dulakodni kezdett vele s meg is ütötte. Nagymélykúti a földre esett. Kovács kiáltásaira odafutott a vádott, kezébe kapott egy másfélméteres meggylabotot, mely a földön feküdt és ezzel a földön fekvő Nagymélykúti fejére sújtott. Azután ő is és Kovács is elmentek a Kovácsék szállására.

Kovács Kálmán másodrendű vádlott, aki szabadlábou van, szintén így adja elő az esetet. Nagymélykúti nagy testű, erőszakos és kötekedő ember volt. Ő kerülte az összejutásokat vele és csak a legerősebb provokációra sújtott feleje. Nagymélykúti éjjel az ő kertjében volt elrejtözve és órá lesett. Mikor elérte, Nagymélykúti rátámadt, megfogta a fülét és földre rántotta. A dulakodás közben jött oda Petrás és sújtott Nagymélykúti fejére, ami halálos volt.

A két vádlott kihallgatása déli negyed 2 órakor ért véget, amikor az elnök félbeszakította a tárgyalást és folytatását délután 3 órára tűzte ki.

Pavlovics István elnök délután 3 órakor nyitotta meg a folytatólagos főtárgyalást.

Patócs Félix tanító volt az első tanu. A kocsmai jelenetet úgy adja elő, mint Petrás Péter. A verekedésről nem tud semmit. Az elhalt verekedő, kötekedő embernek ismert.

A bíróság a tamburásokat hallgatta ki ezután. Mindnyájan azt mondják, hogy Nagymélykúti kötekedő ember volt.

Délután 5 órakor a bíróság a tárgyalást új tanúk megidézésé végett megszakította és szerdán délelőtt 11 órára tűzte ki a folytatását.

TÜKRÖT Kirakatlvege ALBA

HIREK

Nincsics külügyminiszter hazzaérkezett. Beogradból jelentik: Nincsics külügyminiszter kedden délután félhárom órakor a Simponi expresszel megérkezett Beogradba. A pályaudvaron a külügyminisztérium tisztviselőin kívül nagyszámu újságíró várta Nincsicset, aki azonban nem volt hajlandó nyilatkozni. Délután négy órakor a király kihallgatáson fogadta Nincsicset. A külügyminiszter az audiencián beszámolt római, párisi és bécsi utjáról.

Házasság. Tamás István lapíró, a Bácsmegeyi Napló belső munkatársa házasságot kötött Treisz Máriaival Velikibecskerekon.

Változások a vajdasági közigazgatási karban. Öfelsége a belügyminiszter indítványára ukázt irt alá, amely a következő változásokat eszközölte a vajdasági közigazgatásban: Noviszadi főszolgabírónak kinevezték Kovacevics György törvényszéki bírót, kovini főszolgabírónak kinevezték Popovics Lázár noviszadi főszolgabíró, Nedejkovics Máté torontálmegyei árvaszéki elnököt nyugdíjazták és helyébe Margan Vladimir dr. pansevöl polgármestert neveztek ki. Zega Simon alibumári főszolgabíróát áthelyezték Pancsevóra, Jankovics Jován novibecseji főszolgabíróát áthelyezték Alibumárra, Obradovics Szima misl járási főnököt pedig áthelyezték Novibecseire főszolgabírónak.

Neu zárják be a noviszadi iskolákat. Noviszadról jelentik: Az egészségügyi felügyelőségen kedden orvosi értekezlet volt, amelyen elhatározták, hogy ellentétben a közgyűlés határozatával, nem szükséges a vörheny miatt bezárni az iskolákat. A modern higiénia elvei szerint sokkal jobb védekezés az iskolák bezárása helyett, ha a gyerekek szem előtt vannak és a tanító vigyázhat rájuk.

Pallavicini őrgrofot kihallgatta a rendőrség a frankögyben. Budapestről jelentik: A frankögygel kapcsolatban kedden kihallgatta a rendőrség Pallavicini György őrgrofot, aki részletes vallomást tett az 1921. évi szokolhamisításról. Pallavicini vallomásaiban több nevet is megemlített, azokét, akik tudomással bírnak a szokolhamisításról. Ennek következtében újabb kihallgatások foganatosítása válik szükségessé.

Titokzatos leányrablók. Becskerekéről jelentik: Nagy izgalmat keltett hétfőn Csentán, a község főutcáján egy vagtató parasztkocsi, amelyen három férfi és egy leány tartózkodott. A leány állandóan segítségért kiabált, mire a csentaiak meg akarták akadályozni a kocsi tovarobogását, de nem sikerült. Annyit lehetett csak megtudni, hogy a legények tomaseváciak, míg a leány Csesztelekre való. A csendőrség megindította a nyomozást.

Agyonnyomta a lezuhant lift. Beogradból jelentik: Kedden délután a Kralja Petra-uccában Almul és Demajo üzletében Gyurgyevics Miódrag alkalmazott a liftaknában dolgozott és a teherfelvonó rázuhant. A lift teljesen összelapította a szerencsétlen embert, aki nyomban meghalt.

Elitált utonálló cigány. Noviszadról jelentik: Nikolics Jován teknővölgyi cigány több társával együtt szeptember 19. és 20. között éjjel a Szarabcevo szarobrani országúton Szabadi Gyula és Mókik József adai kerekedő kocsijáról lelopott huszonkilenc télikabátot és kilenc nadrágot összesen tízezer érnár értékben. A noviszadi törvényszék hétfőn Nikolicsot hét havi fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Mentőkocsin a fegyházba.** Novisadról jelentik: Pajics Dusánt, a kátyi rablógyilkost a novisadi törvényszék még 1911-ben tizenöt évi fegyházra ítélte, mert egy kátyi vendéglőst meggyilkolt és kirabolt. Pajics Dusán a forradalom kitörésekor kiszabadult és valami módon Amerikába került, ahonnan a háboru után visszatért és itt egy nagyobb betörést követett el, ami miatt nyolc évi fegyházra ítéltek. Hétfőn akarták Pajicsot büntetése letöltése céljából Mitrovicára szállítani, de Pajics kijelentette, hogy a novisadi ügyészség fogházában jól érzi magát és onnan nem hajlandó elmenni. Hiába volt minden kérése, büntetéssel való fenyegetés, a fegyenc hajthatatlan maradt. Végül is megválták, mentőkocsiba tették és úgy vitték ki a pályaudvarra és onnan Mitrovicára.

— **Új törvényszéki bíró Pancevón.** Pancevóról jelentik: Az igazságügyminiszter Anyonovic Milan petyi törvényszéki bírót Pancevóra helyezte át.

— **Kék helyett fekete.** Beeskerekről jelentik: A beeskereki városi tanács elrendelte, hogy a kerékpárokra az eddigi kék tábla helyett fekete táblát kell szerelni.

— **Hajza az elvesztett ékszerek után.** Novisadról jelentik: Vrhovizsk Velyesztáv, a novisadi J. Szalógbank fiókjának tisztviselője hétfőn több ékszert és arany pénzt vitt Beogradba értékesítés végett. Este visszatért Noviszadra és az ékszereket is visszahozta. Másnap elküldte nadrágját Pandori Sámuel szabóhoz, hogy azon valami javítást végezessen és csak amikor a nadrágot visszahozták, jutott eszébe, hogy benne voltak az ékszerek. Megnézte zsebeit és nem talált benne semmit. Feljelentésére a rendőrség azonnal kiszállt Pandori műhelyébe és ott a földön megtalálták a csomagot, azonban a körülbelül száz ezer dinárt érő ékszerek közül egy ezüst karsatt hiányzott. A szabó kijelentette, hogy fogalma sem volt róla, hogy a csomag a nadrág zsebében volt és azt sem tudja, hogyan került a földre, valamint nem tudja, hová lett a hiányzó ékszer. Valószínűnek tartja, hogy a csomag véletlenül esett ki a nadrágzsebből. A rendőrség a nyomozást folytatja.

— **Sikkasztásért fegyházra ítélt magyar ezredes.** Budapestről jelentik: Az 1923. és 1924. években, amikor a trafikárak ára fokozatosan emelkedett, Kovács Aurél nyugalmazott ezredes fölkereste ismerősét az a ajánlattal, hogy olcsó dohányt árul fog szerezni és ha adnak neki kölcsön pénzt, a haszonból részesíteni fogja a kölcsönzőket. Ily módon tízennyegyszeresített összesen 260 000 koronát szedett össze, a pénzt azonban, ahelyett, hogy dohányt vásárolt volna rajta, elköltötte és nem fizette vissza. A kölcsönnyújtók feljelentése folytán a törvényszék négy napig tárgyalta az ezredes sikkasztási ügyét s kedden két évi és három havi fegyházra ítélte Kovács Aurélt.

— **Karlsdorf község nevét Peskovácra változtatták át.** Beeskerekről jelentik: A belügyminiszter Karlsdorf község nevét Peskovácra változtatta át.

— **Rablógyilkosok a szombori törvényszék előtt.** Szomborból jelentik: A szombori törvényszéken szerdán fogják tárgyalni Pjavics János, Vlach Antal és Kiss János ügyét, akik 1918-ban kirabolták a Serletics-családot és az egész Serletics-családot meggyilkolták. Az érdekesnek ígérkező tárgyalást nagy érdeklődés előzi meg. A törvényszék jegyekezt adott ki és a tárgyalásra csak belépőjeggyel lehet bejenni.

— **Hivatalvizsgálat a beeskereki munkásbiztosítónál.** Beeskerekről jelentik: A beeskereki munkásbiztosító pénztárnál dr. Ugarkovics Nikola, a zagrebi központ jogi tanácsosa hivatalvizsgálatot tartott.

— **Új ügyvéd.** Novisadról jelentik: Dr. Gerovics Róbert novisadi ügyvédjelölt hétfőn letette az ügyvédi vizsgát.

— **Kerékpárolás.** Novisadról jelentik: Laubert Adám a Duna biztosító társaság novisadi főigazgatójának pénzbeszedője feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes a főposta épületéhez támasztott kerékpárját ellopta. A rendőrség keresi a tettest.

— **Husvét vas napján nyílt meg a palicsi strand-vendéglő.** Csóvic János szubotcai földbíró, aki több évre kibérelte a palicsi strandfürdőt, az idei szombatra albértibe adta a strandot Klein Miksának, a Bárany-kávéház volt igazgatójának. Klein, aki ezen a téren elsőrangú szakember, a legmodernebb berendezéssel fogja megnyitni a strandot. A strandfürdőt husvét első napján nyitják meg.

— **Halálozás.** Novisadról jelentik: Hajdu Sándor, a novisadi Elit-kávéház főincére hétfőn este a kávéházban öngyilkos lett és tüdővérzésben meghalt. Az elhunyt főincér temetése kedden délután tíz órakor lesz.

Dr. Vladislav Matkovic kir. közjegyzői irodáját áttette saját házába, Kralja Aleksandra utca 8, a nagy trafik mögött.

— **Rendőri felügyelet alá helyezték egy novisadi asztalost.** Novisadról jelentik: Skrbiljin Jován vizsgálóbíró hétfőn elrendelte Fehérvári Géza novisadi asztalosmester rendőri felügyelet alá helyezését. Fehérvári a múlt évben késéssel rátámadt Kuzmin Mihály asztalosra és több helyen súlyos sebet ejtett rajta. Mal vettek részt.

Kraljevbergi pezsgő a vezető márka

— **Tizenegy év előtt eltűnt fiú keresi a szüleit.** Beogradból jelentik: A belügyminisztérium érdekes felhívást adott ki, amelyben elmondja, hogy a háboru második évében egy gyermek eltévedt a szüleitől és addig bolyongott Szerbiában, míg francia repülőek pártfogásukba nem vették és Szalonikba szállították. Egy amerikai tiszt innen a gyermeket Lyonba vitte, ahol kórházban helyezte el, később a fiú egy szerzetesrendházba került Lyon közelében. A fiú, aki most már tizenhat éves, legutóbb megjelent a lyoni jugoszláv konzulátusnál és kérte, hogy keressék meg a szüleit. Semmiféle iratot nem tud felmutatni és a családi nevét sem tudja, keresztneve Mihály. A belügyminisztérium ezért jelentkezésre szólítja fel azt a családot, amelyből a háboru alatt ilyen nevű gyermek eltűnt.

— **Hallotta-e már, hogy a Hudson-Essex kitűnő amerikai 6 hengeres autó képviselője Suboticán S. Ad. Engel cégnél van?**

— **Juhászlegény.** szegény juhászlegény március 25-én kerül szüire harmadszor a Városi Színházban. Egyek Balázs J. Jenő dívatáru üzletében kaphatók.

A SVÉDEK VEZETNEK A RÁDIÓ TERÉN.

EAITIC

KÉRJEN MÉG MA
EGY ES
ARANYZÉKET.

ŠVEDSKI RADIO SALON
ZAGREB, BOŠKOVIĆEVA ULICA 46.

SZÍNHÁZ

Az Iglói diákok — szerbül
A „Karloveci diákok” bemutatója
Kikindán

Kikindáról jelentik: Érdekes műkedvelő előadás volt szombaton Kikindán, amely lényegesen felülmúlja je entőségében az átlagos műkedvelő előadásokat. Az előadás érdekessége, hogy **Farkas Imre népszerű és poétikus „Iglói diákok”** című diáktörténetét szerb nyelven mutatta be a kikindai Egyetemi Ifjúsági műkedvelő gárdája „Karloveci diákok” címmel. A fordítás Petrovics Iván városi öngyám ügyes munkája, amelyben szerb műkedvelő helyezi a kedves diáktörténetet. Az előadás így a szerb-magyar kultúra e edésnek is jelentős dokumentuma, amelyet nagyon szimpatikusan fogadott úgy a szerb, mint a magyar közönség.

Az előadás egyike a legjobbaknak. A zenei rész betanulásának érdeme **Padaj karmestere**, akinek vezetése alatt a zenekar kifogástalan volt. A fordító: **Petrovics Iván** nemcsak ügyes játékaival járult hozzá a sikerhez, hanem ötletes rendezésével, az előadás izlées kiállításával is őt illeti a siker oroszlanrésze. Bájos volt a női főszerepben **Maletics Szofia**, kitűnő alakítást nyújtott **Kein János**, **Pecics Vojta**, **Rákics Radován** a pedellus szerepében és **Mladinov**, aki az egyik professor szerepét vitte sikerre. A diákok közül kitűnt **Nikolajev Alexander** kitűnő baritonjával.

A szerbe átültetett „Iglói diákok” megérdemelt, szép sikert aratott. A közönség egész este lelkesen tapsoita a kitűnő műkedvelőket, akiknek vállalkozása minden rokonszenvet megérdemelt. (W.)

SPORT

Három elsőosztályú mérkőzés lesz csütörtökön Szuboticán

Gyümölcsoltó Boldogasszony napján, csütörtökön négy elsőosztályú bajnoki mérkőzést játszanak a szubotcai alszövetség területén. Három mérkőzés színhelye Szubotica lesz, így a bajnoki program súlypontja ismét Szuboticára esik, mégis a csütörtöki program legérdekesebb mérkőzése Szomborban kerül lebonyolításra. A

SAND—Szombori Amatőr

mecsen lép ugyanis először porondra a tavaszi bajnoki mérkőzéseken az Amatőr, amely a múlt vasárnapi barátságos mérkőzésen előnyösen mutatkozott be. Klein kapus kitűnő formában van és a fiatal játékosoknál az ambíció sokat pótolhat. Ilyen körülmények között a SAND-nak a Kulán produkált játékánál jóval nagyobb teljesítményre van szüksége, ha meg akarja ismételni a múlt évi 5:1-es eredményt. A SAND múlt heti összeállításában játszik, az Amatőr pedig a következő csapattal áll fel: Klein — Schmidt, Matarić — Liscevic, Mérei, Sziklai — Kragujevic, Csillag, Szifnois I., Hay, Mándics. A szubotcai program három mérkőzése egyaránt érdekesnek ígérkezik. Jósolni talán csak a

Kulai SC—SzMTC

mérkőzésre vonatkozólag lehet. A vasárnap vasárnapi szép játéka nam hogy sok kétséget az iránt, hogy az SzMTC a szubotcai pályán biztosan maga alá gyűri a kulaiakat, de majdnem ennyire biztosnak vehető a

Vrbászi SC—Bácska

mérkőzésen a bajnoksapat győzelme. Az őszi fordulóban egyedül a VSC-nak sikerült a Bácskát legyőzni de a mérkőzés színhelye akkor Vrbász volt, most pedig a legnagyobbított Bácska-pályán kell a vrbásziaknak a bajnoksapattal megküzdeniök. Nem Vrbász képességeit akarjuk lebecsülni, amikor megállapítjuk, hogy a küzdelemnek a

Bácska a biztos favoritja Teljesen egyenlő esélyekkel indulnak a

Szombori Sport—ZsAK

mérkőzés küzdő felei. A Szombori Sport a múlt vasárnapinál ökonómikusabb erőbeosztással nagy képességeit jobban kidomboríthatja annál is inkább, mert a ZsAK védelme korántsem olyan masszív, mint a Bácskaé. Ezzel szemben a ZsAK — ha Vrbászon csak eldöntetlent ért is el — a bajnoki mérkőzéseken nagyon jó formát mutatott. Erős küzdelem várható, amelyben a ZsAK-nak a saját pálya nyújt előnyt.

Bíróküldés. A szubotcai bírák testülete a március 25-iki és 28-iki mérkőzésekre a következő bírákat küldte ki: **Március 25:** SzMTC—Kula Csajági, Bácska—Vrbászi C Priloi, SzAND—Somb. Amateur Mázics, ZsAK—Szomb. Sport S. tipics, Topo'a—Pincerek Drenovic, Bácska I.B—Postások Mangh. **Március 28:** Vrbász—Kula Oresics, Bácska—ZsAK Csajági, SzAND—Szub. Sport Horvátzki, Szomb. Amateur—SzMTC Szegedinszki, Topo'a—ZsAK I. B Krausz, Ferrum—Szentai AC Pejics.

FIAT AUTÓK

legkedvezőbb ár és
fizetési feltételek
mellett:
minden típus
azonnal szállítható

AUTOMOBILIA

SUBOTICA

SKADARSKA 7
TEL. 151

2540

KINTORNA

Blau ur nagykereskedő és nagyon sok mindenféle pöre szokott lenni. Legutóbb is egy fontos ügynek az eldőlétét várta türelmetlenül. Közben azonban vidékre kellett utaznia. Megállapodott az ügyvédjével, hogy a tárgyalás eredményét azonnal megsürgönyzi neki. A tárgyaláson Blau megnyeri a pört, amit az ügyvéd így telegrafál meg neki:

„Igaz ügy győzött.”

Blau nyomban visszatelegrafált:

„Tessék azonnal fölbevezni.”

*

A mai gyerekekre jellemző az alábbi eset, amely Szuboticán történt. Egy orvos felesége meggyőzte hét éves kislányát és végül a következőket mondotta neki:

— Te Ella, egy kis leány legyen jó a szüleidhez, akkor majd az ő gyerekei is jók lesznek hozzá.

A csöppség a világ legtermészetesebb hangján felelte az anyjának:

— Nekem nem kell jók lennem, nekem nem lesznek gyermekeim.

*

Férjek panaszkodnak egymásnak arról, hogy mennyibe kerülnek az asszonyok tavaszi tolettjei. Az egyik megkérdi egy fixizetési tisztviselőt:

— A feleséged új kalapot vett?

— Azt.

— Hiteibe?

— Nem. Amortizációra.

KÖZGAZDASÁG

Közigazgatási árlejtések a Bánátban

A becskerekéi kórház igazgatóságán március 24-én délelőtt tíz órakor írásbeli árlejtést tart husz, kenyér, tej, liszt, fűszerárú és egyéb élelmi cikkek beszerzésére 1926 április 1-től június 31-ig terjedő időre. Az ajánlatok száz dináros okmánybélyeggel látandók el. Az árlejtés napján délelőtt kilenc óráig az ajánlati összeg öt százalékát bánátpénzül be kell fizetni a kórház pénztárába.

Szanád község előljárósága pályázatot hirdetett 14.000 darab elsőrendű téglára. Az árlejtést március 30-án tartják a községi előljáróságon. Az ajánlatot írásban kell benyújtani és az árlejtés napján az ajánlkozók tartoznak mintát magukkal hozni.

Torontálmegye alispáni hivatala március 26-án a megyeházán árlejtést tart 3200 köbméter utkövezéshez szükséges kő szállítására. Az előírányzott összeg 784.000 dinár. A pályázók az összeg tíz százalékát tartoznak a becskerekéi pénzügyigazgatóság pénztárána az ár-

lejtés napján délelőtt tíz óráig letétbe helyezni.

Szürasa község előljárósága március 25-én délelőtt tíz órakor árlejtést tart 25.000 darab elsőrendű tetőcserép, továbbá 198.000 darab téglá és 425 métermázsa o tatlan mést beszerzésére.

Torontálmegye alispáni hivatala március 25-én délelőtt tízeneg órakor árlejtést tart 2100 köbméter utburkoló kő és más akatrészek beszerzésére, a melynek előírányzott vételára 661.000 dinár.

Novibecsej község előljárósága március 29-én este hét órakor árlejtést tart egy artézi kut furására. Előírányzott összeg 40.000 dinár.

Debe jacsa község előljárósága a községtől a vasutállomásig vezető másfél kilométeres ut javítására pályázatot hirdet. Felhívja az érdekelteket, hogy ajánlataikat mielőbb küldjék be a község előlj rósága címére. Közlelbbi felvilágosításokat a hivatalos órák alatt a községi jegyző ad.

Három százalékos defektus lehet a tengeriben

A noviszadi tőzsdetanács elfogadta a bánáti gabonások javaslatát

Noviszadról jelentik: A noviszadi tőzsde tanácsa dr. Dúngyerszki Gedeon tőzsdei elnök elnöklété alatt kedden ülést tartott. A tanács foglalkozott a tőzsdepalota építésének ügyével. Megállapították, hogy az egyik pályázó építési vállalkozó tíz százalékkal olcsóbb pótpályázatot adott be. Elhatározták, hogy értesítik a többi pályázót is, hogy szintén joguk van pótpályázatot beadni szombat délig. Az építkezés kiadásáról szombat délután fog végérvényesen

dönteni a tőzsde tanácsa.

A tőzsde-tanács Freund Arthur pansevői kereskedőnek a bánáti gabonakereskedők nevében előterjesztett javaslatára elhatározta, hogy a tőzsdei szokványokat megváltoztatják olyan értelemben, hogy a tengerinek nem kellő, hanem három százalékos defektusa lehet. Ezek szerint tehát a jövőben a noviszadi tőzsdén szokvány-tengerinek olyan áru értendő, amelyben legföljebb három százalékos defektus van.

Százötvenezer dinár kölcsönt kapott a noviszadi tőzsde. Noviszadról jelentik: A noviszadi tőzsdetanács már régebben fel akarta szőlítani a noviszadi bankokat, hogy tegyenek kölcsönajánlatokat a tőzsdepalota fölépítésére. Most a Ljubljanska Kreditna Banka felszólítás nélkül felajánlotta, hogy százötvenezer dinárt hitelez évi tizenhét százalék kamatra a tőzsdepalota felépítésére. Az ajánlatot a tőzsdetanács elfogadta.

A becskerekéi gyáriparosok igazgatósági ülése. Becskerekéről jelentik: A becskerekéi gyáriparosok szövetsége csütörtökön délelőtt igazgatósági ülést tart.

A becskerekéi kamara a brailai vámméltás ellen. Becskerekéről jelentik: A becskerekéi kamara felterjesztést intézett a külügyminisztériumhoz, amelyben kéri, járjon el a minisztérium a román kormánynál a brailai vámhivatal ugyan átmerlegelt a Jugoszláviából exportált gabonát és ha súlytöbbletet talál, százezer lef pénzbüntetésre ítéli a szállító céget.

Féláru utazás Budapestre a jugoszláv és magyar vasutakon. A Budapesti Nemzetközi Árumintakiállítás 1926. évi április 17-től 26-ig tart. Ezen a kiállításon jugoszláv áruk is kiállíthatók. A vásárra utazóknak szabályszerű és magyarországi utazásra érvényes SHS utlevéllel kell rendelkezniük. Magyar vízum beszerzése azonban nem szükséges. Vásárigazolvány felmutatása mellett a látogatók úgy az SHS, mint a magyar vasutakon — gyors- és személyvonatokon — féláru jegyek váltására jogosultak. A látogatókat ötven százalék díjkedvezmény illeti a Dunagőzhajózási Társaság hajóin is. Akinak olcsóutakásra van szüksége, az a vásárigazolvány lakásszelvényét az idegenforgalmi Hivatalhoz — Harisbazaar 1. számú zárd küldje be előre. Fenti kedvezmények csak a vásárigazolványok birtokosait illeti. A vasúti kedvezmények és a magyar vízum nél-

küli beutazás április 10-től április 30-ig érvényes. Elutazás előtt a menetjegyet és a vásárigazolványt a jugoszláv utdolgállomáson le kellékeztetendő. Oda utazásnál a teljes menetdíj fizetendő. Visszatutazás díjtalan. A vásárigazolványok ára 80.— dinárban van megállapítva és kapható bármely SHS kereskedelmi- és iparkamaránál és kereskedelmi testületnél. Továbbá Zagrebban: Szerb Bank, Jugoszláv Bank, Horvát Általános Hitelbank, Trpinac, Putnik utazási irodában, Sarajevóban: Kereskedelmi és Iparkamaránál, Agrár- és Kereskedelmi Bank, Osijeken: Kereskedelmi- és Iparkamaránál, Jugoszláv Banknál, Putnik, Subotícán: Kereskedelmi- és Gyárosok Egyesületénél. Általános Hitelbanknál, Jugoszláv Banknál, Központi Hitelintézetnél, (Central Kreditni Zavod.) Közigazdasági Banknál, Noviszadon: Kereskedelmi- és Iparkamaránál, Agrár- és Kereskedelmi Banknál, Jugoszláv Banknál, az Agrária szövetkezetnél, Putnik utazási irodájában, Vrsac: Szerb Bank és Takarékpénztár, Veliki-Becskerek: Bánáti Kereskedelmi Kamaránál, Takarékpénztárnál, Novi-Vrbas: Országos Hitelbank, Bela-Grkva: Kereskedelmi- és Iparbank, Somborban: Kereskedők és Gyárosok Egyesületénél, Szerb Banknál, Sentán: Központi Hitelintézetnél (Central Kreditni Bank), Kereskedelmi egyesületnél, Pancsevo: Népbank, A. Fischerund, Veliki-Kikinda: Központi Takarékpénztár, Beogradban: a Kereskedelmi- és Iparkamaránál, Utazási irodában, Jugoszláv Bank, Slavija Butorfüzlete Kralja Petra utca 13, a magyar királyi utlevélosztálynál (Zorina utca 70) és a magyar királyi kereskedelmi megbízottnál (dr. Szilágyi, Strahinica Bana 43/a. Tel. 20—23.)

Leszállítják a telefondijakat. Beogradból jelentik: A postafüvi minisztérium elhatározta, hogy a telefondijakat az egész országban tíz százalékkal leszállítják.

Előadás a rádióról. Somborból jelentik: A vármegyeháza nagyteremben vasárnap délután és vasárnap este Krotn Sztvetozár városi mérnök előadást tartott a rádióról. Az előadó Zwirtschics Károly elektrotechnikus hét lámpás superheterodisz készülékén mutatta

be gyakorlatban a rádiót. A legújabb típusú készüléken, amely belső antennával dolgozik, a külföldi leadó állomások műsorát kitűnően fogta fel Krotn mérnök.

Jugoszlávia február havi jóvátételi részesedése. Jugoszlávia februárban a német jóvátétel számlájára 2.509.150 márkát kapott.

Hány kézműipari engedélyt adtak ki? A kereskedelmi- és iparkamarák statisztikai adatai szerint 1923-ban 3048, 1924-ben 3620 és 1925-ben 4750 új kézműipari engedélyt adtak ki, de hogy a valóságban hány ilyen ipartelep létesült, azt nem lehet a készített adatokból meg tudni.

Országos vásár Pancsevón. A pansevői országos vásárt március 28-án és 29-én tartják meg.

Rádió-műsor

Csütörtökön, március 25-ikén

(A városok mellett szám a halláshozást jelenti)

Bécs (531—582.5): D. e. 11 és d. u. 4.15: Koncert, 8.15: Hangverseny akadémia, 9.20: Előadás.

Milánó (320): D. u. 4.30: Quintett, 9: Táncczene.

London (365): Hangverseny.

Prága (368): D. u. 3.30: Kasszikus zene, 4.30: Hangverseny, 8.02: Zenekari hangverseny.

Münster (410): D. u. 4.45: Szimfóniák, 8.30: »Donna Diana« előadása.

Róma (425): D. u. 2: Zene, 5: Jazzband, 8.30: Operaelőadás.

Bern (435): D. u. 4: Zene, 8: Hárfajáték, 8.30: Zeneelőadás, 9: Hárfajáték, 9.20: Zenekari hangverseny, 9.50: Hárfajáték, 10.05: Zene.

München (493): D. u. 4.30: Koncert, 7: Szórakoztató zene, 8: »Der liebe Augustin« előadása.

Brünn (521): D. u. 7: Koncert, 8.10: »Cigányháró« előadása.

Budapest (550): D. e. 9.30: Hírek, szépségápolás, 10: Zenés mise, D. u. 4.30: Szórakoztató zene, 6: Szavallóest, 8.30: »Szonia« orosz balalajka zenekar hangversenye, 10: Táncczene.

Genf (760): Este 8: Zene.

Ryvang (1501): Este 8.35: Szólóhangverseny 9.15: Dán-est, 11: Jazz-zene.

Daventry (1600): D. u. 5.15: Zene, 6.15: Pianójáték, 7: Zene, 8.30: Hangverseny, 11.30: Táncczene.

Páris (1750): Este 9.45: Rádió-hangverseny.

Berlin (513—571—1300): D. u. 4.30: Német romantika, 9: Hangverseny, 10.30: Táncczene.

Nincs jobb mint a "MON PARFUM" POWDER BOURJOIS, PARFUMEUR, PARIS

KÉRJE ÖN IS

minden kereskedőnél az Ön által is ismert

A háboru utáni időkben Schmoll-Paszt a magas vámok miatt nem volt behozható, de most már Jugoszláviában készül

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1926. március 23.

Budapest deviza 1254—1259, valuta 1253—1259.
Prága deviza 59.65—60.15, valuta 59.35—59.85.
Berlin deviza 738—740 milliárd márká, valuta 736—740 milliárd márká.
Bécs deviza 1245—1249, valuta 1244—1247.
Trieszt deviza 4377.50—4385.
London deviza 276.

Zürich, március 23. Zárlat: Beograd 9.145, Páris 1835, London 2525, Newyork 519 öttizenhatod, Brüsszel 2115, Milanó 2089, Amszterdam 208.10, Berlin 123.60, Bécs 73.175, Szófia 3.75, Prága 15.335, Varsó 65, Budapest 72.80, Bukarest 2.175.

Beograd, márc. 23. Zárlat: Páris 202, London 276.50, Newyork 56.80, Milanó 228.10, Berlin 13.54, Bécs 801, Prága 168.60, Budapest 798, Szaloniki 80, Bukarest 23.75, Genf 1094.75.

Noviszadi terménytőzsde, március 23. Buza: 1 vagon szerémi 275 dinár, tengeri: 1 vagon bácskai április 10-re 110 dinár, 8 vagon bácskai áprilisra fővonalon 115 dinár, 10 vagon szerémségi Rumia paritás 117 dinár, 15 vagon szerémségi április—júniusra Rumia paritás, havonta öt vagon szállítva 112.50 dinár, Liszt: 1 vagon bácskai 0-ás G. exportmalomból 450 dinár, 1 vagon 2-es 400 dinár. Irányzat: lamyha.

Szentlői gabonaárak, márc. 23. A keddi piacon a következő árak szerepeltek. Buza 270 dinár. Árpa 120 dinár. Sörárpa 130 dinár. Zab 130 dinár. Hecremag 2250 dinár. Tengeri morzsola prompt 105 dinár. Áprilisi hajóba rakva 110 dinár. Duplikát kassza májusra 117.50 dinár. Liszt 0-ás GG. 490 dinár. 0-ás G. 480 dinár. 2-es főzölliszt 420 dinár. 5-ös kenyérliszt: 370 dinár, 7-es 200 dinár, 8-as 130 dinár. Korpa 110 dinár. Irányzat: lamyha.

Szombori gabonaárak, március 23. Irányzat: változatlan, forgalom 168 vagon. Buza 280—285 dinár. Árpa 120—125 dinár, tavaszi 150—160 dinár. Baly 130—140 dinár, válogatott 165—170 dinár. Rozs 155—165 dinár, Zab 165—170 dinár. Tengeri szárított 130—132.50 dinár, új 105—110 dinár. Liszt 0-ás GG. 450—470 dinár, 0-ás G. 440—460 dinár.

Budapesti terménytőzsde, március 23. Terménytőzsdén az irányzat nyitáskor gyenge, a buzaárak lemorzsolódnak, 2500—5000 koronával alacsonyabb pénzkínálat van búzára, mint tegnap. 77-es tiszavidéki búzára 377.500—380.000 korona pénzkínálat van. Az amerikai piacokról ma újabb lényeges áresést jelentettek. Csikágóban és Newyorkban két és háromnyolcad centtel olcsóbb a májusi buza. Júliusra 3/4 centtel csett a buza.

A budapesti tőzsdén a vételkedv gyenge, prompt búzát csak a malmok keresnek. Tiszavidékről kisebb tételekben, ezenkívül Murakereszturon mutatkozik állandó érdeklődés az olaszok részéről.

A rozs forgalma jelentéktelen, budapesti paritásában 220.000 korona a prompt rozs ára.

A takarmánycikkek közül csak tengeriben van számottevő üzlet.

Csikágói gabonaárak, márc. 22. Buza májusra 155, buza júliusra 135, buza szeptemberre 130.5. Tengeri májusra 72.25, tengeri júliusra 75.75, tengeri szeptemberre 77.75. Zab májusra 38.875, zab júliusra 39.625, zab szeptemberre 40.75. Rozs májusra 85.625, rozs júliusra 86.875, rozs szeptemberre 87.25.

Newyorki gabonaárak, márc. 22. Buza őszi vörös 183, buza őszi kemény 179. Tengeri 77.25. Liszt sp. w. el. 735—785. Az irányzat nyugodt.

NYILTTÉR.

Arverés.

A hitelezők bizottsága ezenel közhírré teszi, hogy a „Rieger és Pinković“ cég üzletében megmaradnak fűszer- és festékek valamint prode- és üzletberendezési tárgyak az üzlet helyiségében 1926. évi március hó 30-án d. u. 2 órakor kezdődő árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett elfognak adatni. A közelebbi feltételek az üzletben tudhatók meg. A 2% vételi illeték a vevő által fizetendő.

„DAR“ SZÜLÉSZETI SEGÉLYEGYESÜLÉS, Subotica V. Preradovičeva ulica.

Uj tagokat állandóan felvesz. Személyt pontosan folyósít.
1-100 születési eset befizetése után Din. 5000.—
101-150 születési eset befizetése után Din. 5000.—
Ajánlatokhoz kívánatra ingyen szolgál 2506

Értesítés

Értesitem a nb közönséget, hogy a régi közismert

ZÖLDFA VENDÉGLŐ

Vilsonova ulica 26. sz. a'att sajtát házunkban újra megnyit.

Kitünő házikoszt, elsőrendű, jó borok, pontos kiszolgálás.

Szíves pártfogást kér

Ifj. Horák István
vendéglős

2520

Kereskedők figyelmébe!

Saját érdekében ne mulassza el egy kereskedő sem megtekinteni 2611

Nyilas és Csajkás

ékszerészek kirakatát. Strossmajerova ul. 7.

JUGOSZLÁV SZERB és HORVÁT NEMZETI ZÁSZLÓK

tiszta gyapjuból, színe nap és víz ellen garantált.
75 cm széles 120 cm hosszú Din. 70.—
100 cm széles 150 cm hosszú Din. 100.—
110 cm széles 200 cm hosszú Din. 150.—
120 cm széles 250 cm hosszú Din. 200.—
150 cm széles 300 cm hosszú Din. 300.—

szállítunk bérmentve az összeg előre való beküldésnél vagy utánvétellel.

KLEIN i WINKLER SUBOTICA, Trumbičeva ul. 22
Viszonteladók kérjenek ajánlatot!

500

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Tel. 190 és 191.

Táviratelm: Kondorin

Detallüzlet: Városi kórpalota.

Engross és irodák: Wilsonova ulica 7.

ZSÁK ZSINEG PONYVA

tűzoltó és kerti tömlők, hevederek, kárpitos kellékek, ponyva kölcsön intézet. — Leszállított árak.

HORNIMANS

TEA LONDON

ERED. ANGOL GSOMAGOLÁS

100 év óta a legjobb!

KÉPVISELŐ:

Schossberger Adolf Novisad

Prodaje se

predionica

koja se sastoji iz

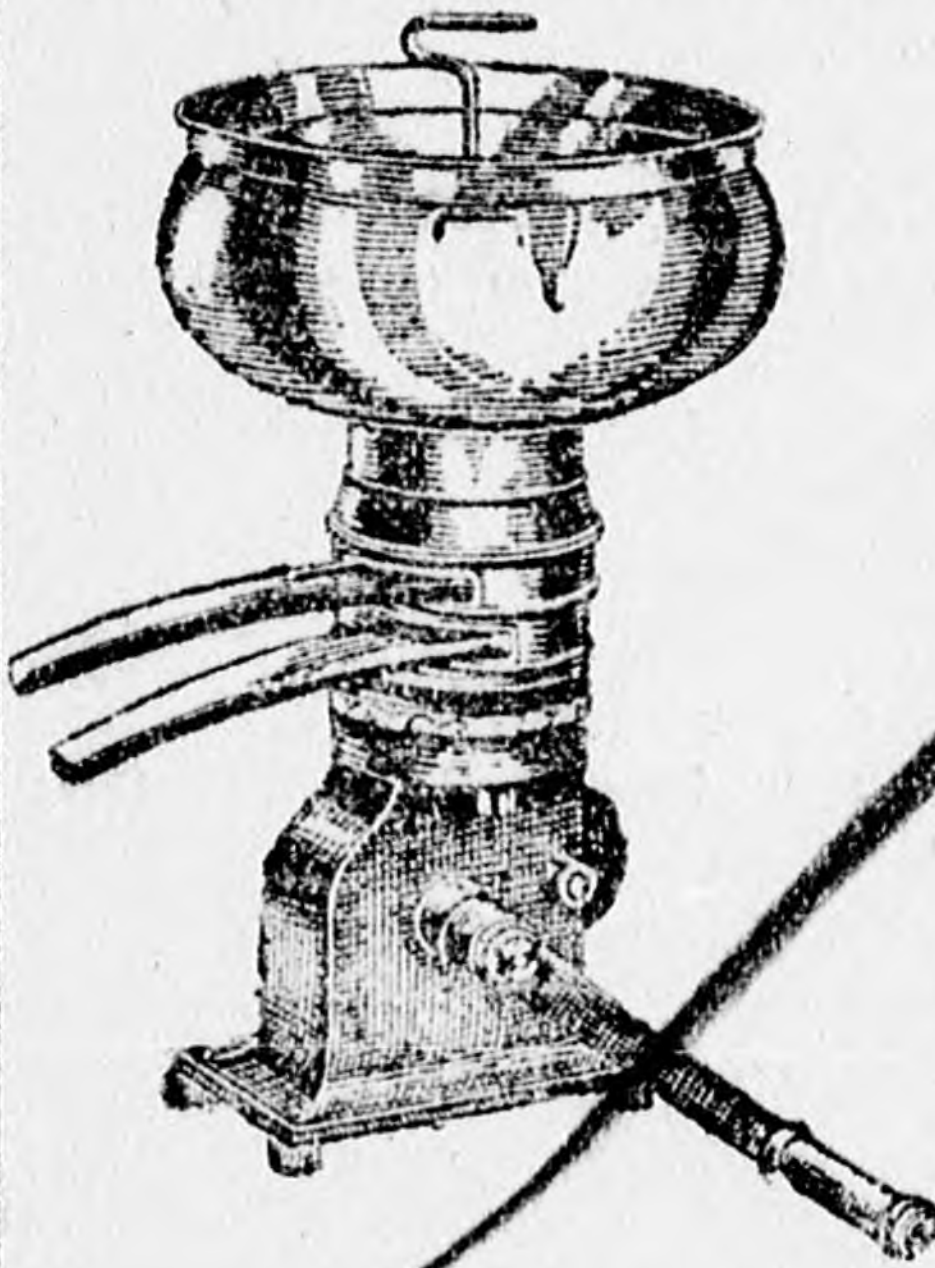
1 selfaktora sa 188 vretena i
2 krempelsatza sa 125 cm.
radne širine

sve u potpuno dobrom stanju.
Za bliža obaveštenja obratite se na

SRPSKA FABRIKA TEPIHA
„Lazar Dundjerski“ A. D., V.-Bečkerek

2637

AKAR ÖN MEGGAZDAGODNI?

Használjon eredeti SVÉD

„DIANA“ tejszeparátort

Kérjen még ma ingyenes árjegyzéket

VIKING K. D. ZAGREB BOŠKOVIČEVA U LICA 46. SZ.
SVÉD TEJ-ZEPARÁTOROK LEGNAGYOBB RAKTÁRA.

ELSŐ SUBOTICAI PAPIRZACSKÓGYÁR

F. BEDŐ SUBOTICA ŠENOVA UL. 19. TELEFON 436.

Ajánlja minőség és ár tekintetében elsőrendű és versenyképes papirzacskóit. Kérjen mintát és árajánlatot.

FELLENDÜL AZ ÜZLETE

ha csinos és izléses levélpapíron levelez!

Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak, előnyöket szabtuk meg kisiparosok és kiskereskedők számára.

Szállítunk

500 drbnagy levélpapírt, 500 finom borítékot összesen 180 dinárért és 1000 számlát 100 dinárért összesen 280 dinárért.

Olcsóbb mint ha cégjelzés nélküli papírt levelez Olcsóbb mint ha papirszeletekre is a számláit Minden nyomtatványt két vagy kívánatra három nyelven készítünk. — A levelet mi lefordítjuk.

Jó papír. — Izléses kivitel.

Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt.

Szállítás utánvétel mellett.

MINERVA NYOMDA SUBOTICA

A számok ! beszélnek !

Minden hangzatos reklámot mellőzve, számok fejtetésével akarom a t. hölgyközönséget áram meglepetésszerű olcsóságáról meggyőzni!

Tavaszi divatköpenyek angol szövetből — — — — — 600 „-tól
Covercoat köpenyek — — — — — 800 „
Elegáns divatköpenyek legfinomabb szövetből, végig tiszta selyemmel bélelve — — — — — 1500 „
Selyem köpenyek legfinomabb minőségben, szapor kiállításal — — — — — 1800 „

Szövetruhák, blúzok, stb. a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Hitelképes egvények részletfizetésre vásárolhatnak. — Kézen mértékosztály!

Hegyi Fülöp

Női konfekció áruháza, Subotica Kralja Aleksandra ulica 7.

2293

Fűrésztelep

és gőzmalom a Vojvodinában, a Tisza mellett 500 nagyságu földterületen 3 lakással, irodákkal és gazdasági épületekkel, kedvező fizetési feltételekkel

eladó vagy bérbeadó.

ADOLF GOLDSTEIN NACHF., OSJJEK céghez intézendők

2503

ÜZLETÜNK FELOSZLATÁSA MIATT

raktáron levő összes férfi és női divat szöveteket, nagymennyiségű mosódelint és más nyári cikkeket, továbbá mindenféle vásznakot s ingzefireket gyári áron alul nagyban és kicsinyben kiárusítunk Zmaj Jovin trg 3. — Narodna Banká-val szemben.

Braća Fränkel Subotica

HARISNYA KIRÁLY

A húsvéti szezonra való tekintettel a legjobb minőségű árucikkeimet még az eddigi olcsó árainnál is olcsóbban árulom

ENGLER ALBERT SUBOTICA

Strossmayerova ulica. — Huspiac.

Josip Peić

Tregovačka i komisionalna agentura Subotica
Idalg. L. Vlačka ul. 3.

Mindenki aki elnyős feltételek mellett törlesskes kölcsonst akar elérni és bármije eladó vagy bérbeadó avagy venni vagy bérbevenni akar, bizalommal forduljon a fenti céghez

ÚJ HÁZ ELADÓ

Suboticán, a város legforgalmasabb helyén, 44 méteres utcai fronttal, 2 utcára, mely 11 szobából áll, modernen építve, a hársarlán vegyeskeskenyesszel, nagy pincével, és kőuterral, valamint kőtérakkal. Vevő 7 szobát azonnal átveszi.
Értek ödések
Interklam s. d. Subotica
Vojnovičeva ulica 7
címre intézendők. 2517

Főmelnárt, elsőrendű szakembert

két vagonos, főleg vasmű kereskedelmi örökség is teljesen szakképzett egyéni keresek azonnal belépéssel. Lehetőleg személyes jelentkezést kívánok.
Hajduška-malom
Bogej-Svoti-Djaradj (Banat)

Házhelyek

kedvező fizetési feltételek mellett
eladók
Előbbet
Matija Engler i Drug
fatelepen
VII. Miloš Obilićeva ul. 8. (Vetrolő fűszeres mellett)

Előnyomdát

legújabb rajzokkal felszerelve olcsóan szállít
Bleier Márk
Jugosl. Előnyomda Berendezési Gyára
— SENTA —

ALMA
elsőrendű szlovén legolcsóbb napi árban kapható
Vujević Kuznač
főpontjai: Subotica, Jugoszlávia, Banská alja a pincében. 2525

Em. Fischer Zagreb
Jurkovića ulica 6. — Sudačka ulica 3.
Legolcsóbban szállít kerékpárt, kerékpár alkatrészeket, vasgépeket, footballokat és technikai kellőket — magánvevők részére is. Sportegyesületek mechaikusok és iparosok engedélyvel kapnak. Kérjen ingyen képos árjegyzéket. 1694

KÖFARAGÓ

Géperőre berendezett üzem saját készítésű nyúmvázai
SIREMLEK KÉK MARVÁNYLAPOK ÉPÜLETMUNKÁK PALATINUS
Raktár: I. Jelačićeva ul. 9. 2476
Hely: VI. Mađarska ul. 23.
Chamotte-tégla és liszt
Kerám-tégla és lapok
Gáz-, fűtő- és forróvók
Gyári raktár, gyári árak
Findrić Gustav i Drug
Novisad
Kotel Orient épület
Telefon 439. 1986

GŐZKAZAN
Keresünk mezeire egy darab álló gőzkazánt 4-2 m³ fűtőfelülettel, 4 légkörűzem nyomásra, (koncessiófrees) normal kivitelben hozzá tartozó szelvényekkel.
Prva Jugoszlavenska Kemična Fabrika
Novisad

ELADÓ

Jutányos áron egy jókora levő 16.7 vagon kordképességi prima 1901 épített, szállítóképes
FABEREGLYE.
Érdeklődők forduljanak
BRAČA BOHN NOVIREČEJ címhez

NŐI BŐRKÉZITÁSKÁK

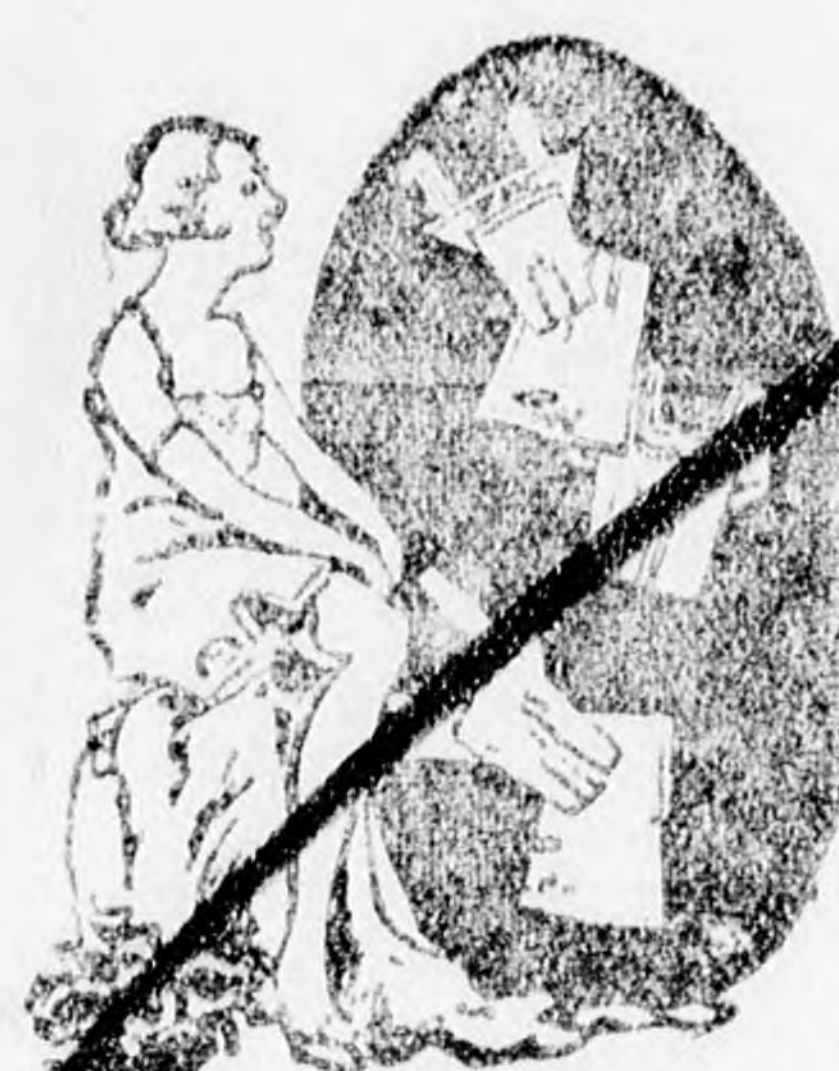
(retikulák), harisnyák, kezyúk, csipkék, férfi- és nőifelhárnumúka legolcsóbb beszerzési forrás
RÖHRICH és KRAKER-cég
V.-B. Kerek, Aleksandrova ul. (Fehér ház)

LÁNG L. GÉPGYÁR R. T.

BUDAPFST
POSTAFIAK: 56
Ajánlja elsőrendű, jónevű, ismert gyártmányait
DIESELMOTOROK LÉGSÜRÍTŐVEL
DIESELMOTOROK LÉGSÜRÍTŐ NÉLKÜL
STABILGŐZGÉPEK
FÉLSTABILGŐZGÉPEK
GŐZKAZANOK
Mérnökelt árak.
Kedvező fizetési feltételek. Rövid szállítási határidő.
Díjtalan mérnökáltagolás. 1296

Chamotte-téglák
minden formában, továbbá
Chamotte-lisztet
gyárt és legolcsóbban szállít minden mennyiséget raktárról.
Fabrika
Porcelán és Majolika D. D.
Novisad. 249

"DAMA" FEHERNEMÜSZALON

Felhívjuk a hölgyek figyelmét a nálunk készülő fehéreművekre.
Készítünk sajót, vagy hozott anyagból: in-tézeti és menyasszonyi kelengyékot, garnitúrákat stb. a legszebb és legizlése-sebb kézimunkával; aszur, tűaszur, filé-tírré és himzósékekkel

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

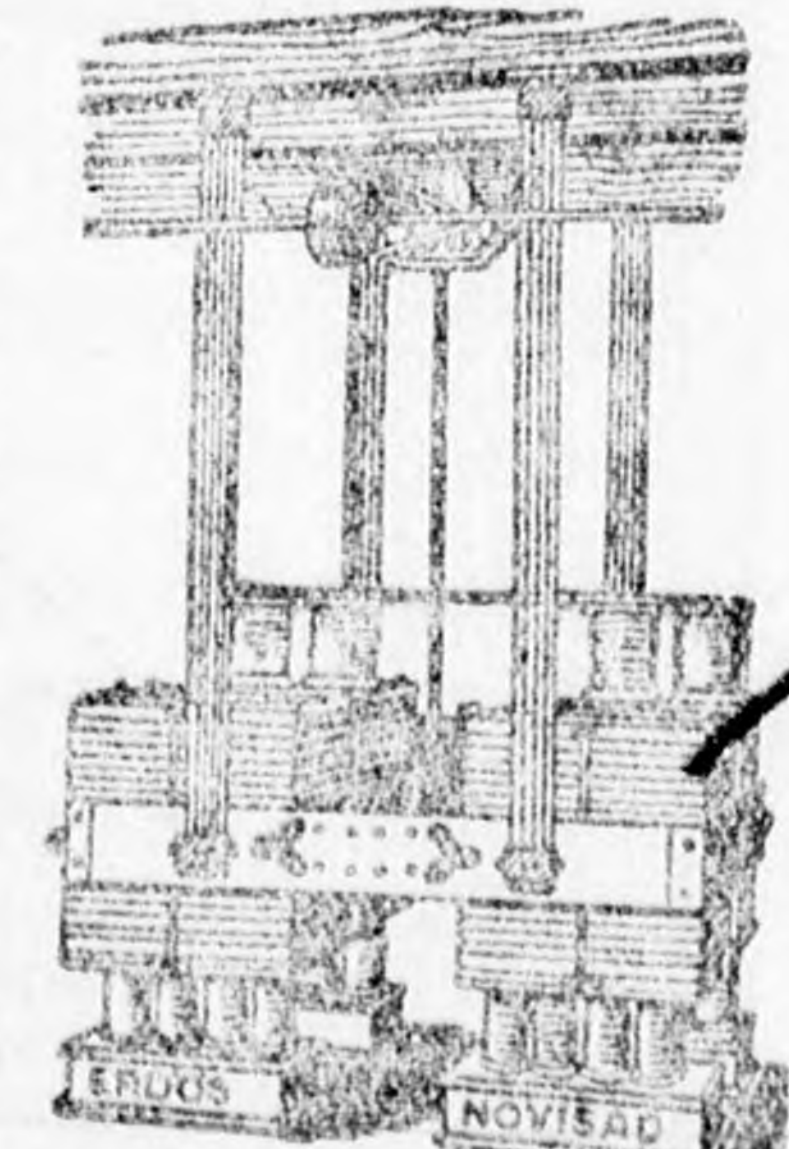
Utánzatoktól óvakodjunk
Valódi francia
LION NOIR CIPÓKRÉM
Főraktár:
Kaufmann Hermann bórkereskedőnél
Subotica, új helyiség volt „Narod” kávéház helyén
Nagy raktár mindenemű butor bőrökkel

50.000

dinár segélydíjat fizet elhalt tagjai után azok hozzátartozóinak
Bácska Temetkezési Egyesület Suboticán
Befizetési díj elhalt tagonként 100 dinár
Új tagok felvétele eszüközölhető nemre és életkorra való tekintet nélkül.
Helyi képviselők felvételnek az ország bármely községéből
Iroda:
Vasuti állomástól által VIII Ivana Antunovića ul. 1.
Az igazgató tanács.

Erdős Henrik és Tsa Novisad

Temerini utca 8.
Jugoszláviai vezérképviselete a:
Wörner J. és Társa
Malomépítő és Gépgyár budapesti cégnok.
Szállít azonnal novisadi raktárról:

Az összes malomgépeket elsőrendű és modern kivitelben.
Az összes malmászati cik-keket: „Deutz” kompressornélküli Dieselmotorokat.
Mérnök látogatás és költségvetés kívánatra kötelezettség nélkül.

KORZÓ MOZI

Március 25-28
csütörtöktől - vasárnapig
ESZTERHÁZY ÁGNES grófnő
parádés szorajzi menyasszony
Sziw szava
A film felvételei a nap-sugaras Dalmáciában készültek.

LIFKA MOZI

premier
HUGO BEHAUER
A BÁNATOS UCCA
Ezenkívül középhajra ZORO ÉS BULU kerülnek.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg melléklendő.

Üvegessége... minden ágában írtás, állandó alkalmazást keres. Cím: Altner Lajos, Boka (Banat). 2581

Német nevelő... Vukovićeva ulica 26. 2622

Orvosi opera... ortopéd cím... KLEIN... Subotica, Pašičeva ul. 6. 2621

Legedditanár... Baré és Zsolt irányítása... Svabičeva ulica 4. 2621

szőlő... KŐRÖSI GÉZA... Subotica

csinos... zik magányos urhoz... 2622

Cinkő... Fischer Ernő... 2615

Fischer Ernő... grafikai műintézet... 2615

VÉTEL-ELADÁS

Eladó modern ház... 2621

Eladó ház... 2621

Sand-pálva... 2510

FOGLALKOZÁS

Házvezető... 1844

Főmunkás... 2439

ELŐNYOMDÁT

MÓDERNÜL... FELSZERELVE... LEOPOLD SAMUEL... 2571

Kifutófiu... 252

Munkásnök... 2620

Fűszerkereskedőség... 2612

FOGLALKOZÁS

Időnyves és tejgazdasági iskolát végzett... 2635

PATKANYI

EGERET PATKANYI... véglegesen írt... 1844

Szerbül és magyarul... 2624

Legelősbő bevásárlási forrás... NOJCSK GÉZA... 1834

Önálló szerb, horvát, német, magyar kereskedelmi levelező... 2612

680 Kg TISZTA BUZASZEM

volt az eredmény, midőn egy 550 keresztlő álló buzaszalmát... 2612

DOBKOSÁR-BETÉTLÉC

BÁRDOS és BRACHFELD NOVISAD... 2612

Wiegenfeld Jenő

Novisad Kralja Petra 13. szám... Nagy választék női kabátok... 2612

KINTLEVŐSÉGEI BEHAJTÁSÁRA

SZÁLLITUNK CÉGNYOMÁSSAL ELLÁTOTT FELSZÓLÍTÓLEVELEKET SZERB-CIRIL, HORVÁT, MAGYAR ÉS NÉMET NYELVEN... 400 drb... 800... 200 drb... 500... 1000... 2594

SZÁLLÍTÁS UTANVÉTEL MINERVA-NYOMDA R. T. SUBOTICA

Fényes existencia

vendéglősöknek, korcsmárosoknak, fűszerkereskedőknek 60.000 dinár... 2496

Haláleset miatt elad... 2568

Eladó Gornji-Brezn... 170

Elédő és szale... 2607

Sentán a város... 2615

Azonnali belep... 2621

KÜLÖNFÉLE

Útlevelek... 2399

Betheren... 2579

Üzlethelyiség... 2594

Felhívjuk az Első Jugoszláviai Temetkezési egyesület tagjait... 2580

NARODNI BIOSKOP... Richard Tolnadge

Miért jéské... 2603

POMPADUR

kozmetikai szalon... 1957

Gyógyszertár... 2621

Vasárnap déli... 2625

Száz dinárért... 2600

Gömbbélvezőt... 2579

Csiraképes... KŐRÖSI GÉZA... 2579

Komlódugvány... Glied Vilmos... 2572

Gazdák Lakatosok Kovácsok Asztalosok Bádigosok Kárptosok Bognárok Ácsok, stb. Iparosok Iparvállalatok Kereskedők Háztartások legelőngösebb bevásárlási forrása WEINER GÉZA vaskereskedése SUBOTICA Rudičeva ul. 3. Sugar fűszeressel szemben 2320